

କବିତା ପ୍ରତିଷ୍ଠା

ସ୍ୱାଧୀନତା

ସର୍ବଭାରତୀୟ ବହୁଭାଷୀ ନାଟକ ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ
ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନାଟକ ରୂପେ ପୂରସ୍କୃତ

ମୁଁ ଦୁହେଁ

କାର୍ତ୍ତିକ ଚନ୍ଦ୍ର ରଥ

ବୁକ୍ସ ଏଣ୍ଡ୍ ବୁକ୍ସ
ବିନୋଦ ବିହାରୀ, କଟକ-୭୫୩୦୦୨

ମୁଁ ଦୁହେଁ • **MUN DUHEN**

ନାଟକ Drama

ନାଟ୍ୟକାର • By .

କାର୍ତ୍ତିକ ଚନ୍ଦ୍ର ରଥ **Kartik Chandra Rath**
ଅଧ୍ୟାପକ, ଅର୍ଥନୀତି ବିଭାଗ Lecturer, Deptt. of Economics
ସାଲିପୁର କଲେଜ Salipur College
କଟକ Cuttack

ପ୍ରକାଶକ • Publisher
ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ବେହେରା Sri Krushna Chandra Behera
ବୁକ୍ସ ଏଣ୍ଡ ବୁକ୍ସ **Books & Books**
ବିନୋଦ ବିହାରୀ Binod Behari
କଟକ-୭୫୩୦୦୨ Cuttack-753002

ପ୍ରଚ୍ଛଦ-ଶିଳ୍ପୀ • Cover Design
ଶ୍ରୀ ଅସିତ ମୁଖାର୍ଜୀ **Sri Asit Mukherjee**

ମୁଦ୍ରାକର • Printer
ଶ୍ରୀ ପ୍ରତାପ କୁମାର ଦାସ Sri Pratap Kumar Das
ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରେସ୍ **Brajendra Press**
ଗଙ୍ଗାମନ୍ଦିର Gangamandir
କଟକ-୭୫୩୦୦୧ Cuttack-753001

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ • First Edition
୧୫ ଅଗଷ୍ଟ, ୧୯୭୮ 15 th. August, 1978

ମୂଲ୍ୟ • Price
ଟ ୫-୦୦ **Rs. 5-00**

ବିଶିଷ୍ଟ ସମାଜସେବା
କଳାବିକାଶ କେନ୍ଦ୍ରର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା
ଓଡ଼ିଶୀ ନୃତ୍ୟ, ସଙ୍ଗୀତ ତଥା ନାଟକର
ପ୍ରଧାନ ପରିପ୍ରସାରକ
ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବାବୁଲଲ୍ ଦୋଶୀ
ଙ୍କୁ

ଅଭିଯାନ

୧୯୭୮ ଫେବୃୟାରୀ ମାସ ୧୦ ତାରିଖ ଠାରୁ ୨୩ ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୁଇ ସପ୍ତାହ ବ୍ୟାପୀ ଆହ୍ଲାବାଦ୍ ନାଟ୍ୟ ସଭା ଆନୁକୂଲ୍ୟରେ ଆହ୍ଲାବାଦ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ ସଙ୍ଗୀତ ସମିତି ସହିତ ମେହେଟା ଅଡ଼ିଟୋରିୟମ୍‌ର ବିରାଟକାୟ ରଙ୍ଗାଳୟ ମଧ୍ୟରେ ଏକାଦଶ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାରତ ବହୁଭାଷୀ ନାଟକ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ସମାବେଶରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଯାଇଛି । ଏହି ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ମଣିପୁର, ଆସାମ, ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ, ଓଡ଼ିଶା, ବିହାର, ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ, ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦେଶ, ହିମାଚଳ ପ୍ରଦେଶ, ମହାରାଷ୍ଟ୍ର, ଗୁଜୁରାଟ, ରାଜସ୍ଥାନ, ହରିଆନା, କାଶ୍ମୀର, ଅନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ, କର୍ଣ୍ଣାଟକ, ପଞ୍ଜାବ ତଥା ଦିଲ୍ଲୀ—୧୯ଟି ରାଜ୍ୟର ସର୍ବ ମୋଟ ୮୧ଟି ଦକ୍ଷ ଓ କୃତ୍ତା ନାଟ୍ୟଦଳ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନେ ହିନ୍ଦୀ, ଷ୍ଟେସ୍‌ପାସ୍, ବଙ୍ଗଳା, ଓଡ଼ିଆ, ମଣିପୁରୀ, ଆସାମୀ, ଉର୍ଦ୍ଦୁ, ପଞ୍ଜାବୀ, ରାଜସ୍ଥାନୀ, ତାମିଲ, ତେଲୁଗୁ, ନେପାଳୀ, କନ୍ନଡ଼, ମରାଠୀ, ଗୁଜୁରାଟୀ, କାଶ୍ମୀରୀ, ହରିଆଣା ତଥା ଇଂରାଜୀ—୧୮ଟି ଭିନ୍ନ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନ ଓ ଶୈଳୀର ମୋଟ ୮୧ଟି ନାଟକ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ । ପୁନଶ୍ଚ ଏହି ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣକାରୀ ନାଟ୍ୟକାର, ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ସଙ୍ଗୀତକାର, ନାଟ୍ୟଶିଳ୍ପୀ ତଥା ମଞ୍ଚଶିଳ୍ପୀମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ପ୍ରାୟ ୧୫୦୦ । ଭାରତର ଏହି ସର୍ବବୃହତ୍ ନାଟକ ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ଏହି ବିପୁଳ ନାଟ୍ୟଶିଳ୍ପୀ ସମାବେଶ ହିଁ ହେଉଛି ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରତିଯୋଗୀ ଦଳ ତଥା ଶିଳ୍ପୀ ପାଇଁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଉଦ୍ଦୀପନା ଓ ପ୍ରଚୁର ପ୍ରୋତ୍ସାହନର ପ୍ରକୃତ ପାଥେୟ ।

ବୋଧହୁଏ ଏକକାଳୀନ ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଦେଶରେ ଏ ଭଳି ବିପୁଳ ନାଟ୍ୟଶିଳ୍ପୀ ସମାବେଶ ବିରଳ ।

ଏହି ନାଟକ ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ କଟକର କଳା ବିକାଶ କେନ୍ଦ୍ର ଦ୍ଵାରା ପରିବେଷିତ ତଥା ମୋ ରଚିତ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ଆଞ୍ଚଳିକ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ନାଟକ ‘ମୁଁ ଦୁହେଁ’ ଏକ ସଙ୍ଗେ ରଚନା, ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା, ଅଭିନୟ ତଥା ଦଳଗତ ପ୍ରଯୋଜନା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସାଫଲ୍ୟ ପାଇଁ ଗୌରବପୂର୍ଣ୍ଣ ନଟରାଜ ଫଳକ ସହ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପୁରସ୍କାର ଲାଭ କରିପାରିଛନ୍ତି । ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ମୁଁ ରଚନା ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା ପାଇଁ ପୁରସ୍କୃତ ହୋଇଥିଲା ବେଳେ ଏହି ନାଟକର ନାୟକ ତାନ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରମୋଦ ରଞ୍ଜନ ମହାନ୍ତି ଅଭିନୟ ପାଇଁ ପୁରସ୍କୃତ ହୋଇଛନ୍ତି ।

କଳା ବିକାଶ କେନ୍ଦ୍ରର ଏହି ଅସୁଖ ନାଟ୍ୟ-ସାଫଲ୍ୟ ଓଡ଼ିଆ ନାଟକ ତଥା ନାଟ୍ୟଶିଳ୍ପୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ କମ୍ ସ୍ଵାର୍ଥକତା ଓ ସମ୍ଭାବନାର ପରିଚୟ ନୁହେଁ ।

‘ମୁଁ ଦୁଃଖୀ’ ଏକ ପ୍ରୟୋଗବାଦୀ ପ୍ରଶ୍ନକଥା ୧ ମନସ୍ତାତ୍ତ୍ୱିକ ନାଟକ । ଜଣେ ଅପରାଧଚେତନ (guilt conscious) ଯୁବକର ମାନସିକ ମଜୁନ ହିଁ ଏହି ନାଟକର କେନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁ । ସ୍ୱୟଂ ଅପରାଧୀ ହେବୁ ଅନ୍ୟକୁ ମଧ୍ୟ ସେହି ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖିବା ଓ ବିଚାରନାର ସଙ୍ଗେପନାସ୍ତ୍ର ପ୍ରଭୃତି ହିଁ ଏହାର ନେପଥ୍ୟ ସ୍ୱର ଏବଂ ସଙ୍ଗୋପର ମାନବିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧର ସହାର ଜନିତ ଅପରାଧ ଓ ତା’ର ଉଦ୍ଭଟ ଅନ୍ତମ ପରିଣତି ହେଉଛି ଏହାର ସୃଷ୍ଟି ସ୍ଥାନର । ଜନେକ ନାଟ୍ୟ-ସମାଲୋଚକଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରେ ‘ନାଟକଟି ମାଥ୍ (myth), ରୋମାନ୍ସ, ବ୍ୟର୍ଥତା, ହାସ୍ୟରସ, କୌତୂହଳ, ଦୁଃଖ, ବିରହ, ବିସ୍ମୟ, ଦ୍ରବ୍ୟ ସମ୍ପର୍କ ଏବଂ ଶେଷରେ ଏକ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ପରିଣତି କଥା’ର ଅନେକଗୁଡ଼ିଏ ସ୍ୱରର ଏକ ସୁନ୍ଦର ସିଂଫୋନୀ ରୂପେ ଗଢ଼ି ଉଠିଛି । ସୃଷ୍ଟିଧର୍ମୀ ରଚନା ସହ କଳାଧର୍ମୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା ଉନ୍ନତ ଶୈଳୀର ମଧ୍ୟ ପରିକଳ୍ପନା । ଆଲୋକ ପ୍ରସାଦ ଓ ଶବ୍ଦ ପରିଚ୍ଛୁଟନ, ତଥା ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ଚକ୍ରରେ ନାଟ୍ୟଶିଳ୍ପୀମାନଙ୍କ ସ୍ୱଚ୍ଛବିକ ଓ ନାଟଶିଳ୍ପ ଅଭିନୟ ସମଗ୍ର ନାଟକଟିକୁ ଏକ ଅଭିନବ ମନୁମେଣ୍ଟ ରୂପେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିପାରିଛି ।’

ସାତେ ଦିନ ହଜାର ଆସନ ବିଶିଷ୍ଟ ମେହେଟା ଅଡ଼ିଟୋରିୟମ୍‌ର ବିରାଟତାସ୍ତ୍ର ରଙ୍ଗାଳୟରେ ଫେବୃଆରୀ ୯ ତାରିଖ ସାନ୍ଧ୍ୟ ଅଧିବେଶନର ଥେମ ନାଟକ ରୂପେ ପ୍ରଦିଯୋଗୀ ୫୯ତମ ଦଳ କଳା ବିକାଶ କେନ୍ଦ୍ରର କୃତ ନାଟ୍ୟ-ଶିଳ୍ପୀମାନେ ‘ମୁଁ ଦୁଃଖୀ’ ନାଟକ ପରିବେଷଣ କରିଥିଲେ ।

ପ୍ରଦିଯୋଗିତା ଅବସରରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିବା ସଙ୍ଗରାଜ୍ୟ ଥିଏଟର୍ ଥେମିନାରରେ କଟକର ଦୁଇ ଜଣ ବିଶିଷ୍ଟ ନାଟ୍ୟବିତ୍ ଓଡ଼ିଶା ହାଇକୋର୍ଟର ଆଡ଼ଭୋକେଟ୍ ଶ୍ରୀ ପୁରଞ୍ଜନ ରାୟ ଓ ତାଙ୍କର ସହଧର୍ମିଣୀ ଶୈଳବାଳା ମହଲା କଲେଜର ଇଂରାଜୀ ବିଭାଗ ମୁଖ୍ୟ ଅଧ୍ୟାପିକା ଶ୍ରୀମତୀ ଅଳକା ରାୟ ଦୁଇଟି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅଧିବେଶନରେ ଯୌଗେହିତ୍ୟ କରିଥିଲେ । ଶ୍ରୀମତୀ ରାୟ ଥେମିନାରରେ ‘ବିଗତ ଦଶକରେ ଓଡ଼ିଆ ଓ ବଙ୍ଗଳା ନାଟକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନୂତନ ପରାକ୍ଷା ଓ ପ୍ରୟୋଗ’ ସମ୍ପର୍କରେ ଏକ ଗବେଷଣାମୂଳକ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧ ପାଠ କରିଥିଲେ ।

ଗତ ଏଗାର ବର୍ଷ ଧରି ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଉଥିବା ଏହି ସଙ୍ଗରାଜ୍ୟ ନାଟକ ପ୍ରଦିଯୋଗିତାରେ ଆଞ୍ଚଳିକ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ଏହି ନାଟକଟି ଏକସଙ୍ଗେ ସ୍ୱରୋଚ୍ଛି ପୁରସ୍କାର ଲାଭ କରିବା ଏହା ହିଁ ପ୍ରଥମ । ୧୯୭୧ ମସିହାରେ କଟକର କଳାଗର୍ଭ ନାଟ୍ୟ-ସମ୍ମାନ ମଧ୍ୟ ଆହ୍ୱାନାଦ୍ୱାରା ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିବା ଚତୁର୍ଥ ନାଟକ ପ୍ରଦିଯୋଗିତାରେ ମୋ ରଚିତ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ନାଟକ ‘ଜୀବନ-ଯଜ୍ଞ’ ପରିବେଷଣ କରି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନାଟକ ରୂପେ ଗୌରବପୁର୍ଣ୍ଣ ନଟରାଜ ଫଳକ ଲାଭ କରିଥିଲେ ।

‘ମୁଁ ଦୁହେଁ’ ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ଯୋଗ ଦେବାର ଅବ୍ୟବହୃତ ପୁରୁଷ ଫେରୁଆସ ୧୨ ତ ଶିଶୁ ସଂସାରେ କଳା ବିକାଶ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଏକ ପ୍ରଦର୍ଶନ ପ୍ରଯୋଜନା ରୂପେ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ଉପଲକ୍ଷେ ଆସ୍କେ କିଛି ଉତ୍ସବରେ ରାଜ୍ୟ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ପ୍ରଫେସର ବିଧୁଭୂଷଣ ଦାସ ମୁଖ୍ୟ ଅତିଥି ରୂପେ ଯୋଗ ଦେଇ ଆମକୁ ପ୍ରେସ୍ ହିତ କରିଥିଲେ । ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଏବଂ ଉତ୍ସବର ସଭାନେତ୍ରୀ ସଂଯୁକ୍ତସେବା ଶ୍ରୀମତୀ ଉମେଶ୍ୱରୀ ସୁଅଙ୍କ ପ୍ରତି ମୁଁ ଗଭୀର କୃତଜ୍ଞତା ଜ୍ଞାପନ କରୁଛି ।

ନାଟକଟିର ପ୍ରସ୍ତୁତି, ପ୍ରଯୋଜନା, ସଙ୍ଗୀତଗାୟ ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ଯୋଗଦାନ, ସଫଳତା ପରେ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବେ ମୋତେ ତଥା କୃତା ନାଟ୍ୟଶିଳ୍ପୀଗଣଙ୍କୁ ଆଶୀର୍ବାଦ ପ୍ରଦାନ କରି ଆସିଥିବାରୁ କେନ୍ଦ୍ରର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ସପାଦକ ଶ୍ରୀ ବାବୁଲଲ୍ ଦୋଶୀଙ୍କ ନିକଟରେ ମୁଁ ଗ୍ରଣୀ ।

ପ୍ରଯୋଜନା ଓ ପ୍ରକାଶନ ଦିଗରେ କଳା ବିକାଶ କେନ୍ଦ୍ର ‘ଅଭିନୟ’ ବିଭାଗର କର୍ମକର୍ତ୍ତ୍ରୀ ବୃନ୍ଦ ଶ୍ରୀ ପୁରନ୍ଦର ରାୟ, ଶ୍ରୀମତୀ ଅଲକା ରାୟ, ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀରେଦ୍ର ପ୍ରସାଦ ମହାନ୍ତି, ଶ୍ରୀ ବୈକୁଣ୍ଠ ନାଥ ମହାନ୍ତି, ନାଟ୍ୟକାର କାର୍ତ୍ତିକ କୁମାର ଦେବ; ସଲେସର କଲେଜର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଶ୍ରୀ ଗଜେନ୍ଦ୍ର ନାଥ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ, ଅର୍ଥନୀତି ବିଭାଗର ମୁଖ୍ୟ ଅଧ୍ୟାପକ ଶ୍ରୀ ଦୟାନିଧି ପାଲ, ରାଜନୀତି ବିଜ୍ଞାନ ବିଭାଗର ମୁଖ୍ୟ ଅଧ୍ୟାପକ ଶ୍ରୀ ପ୍ରତାପ ଘୋଷ ମହାନ୍ତି ସମୁଦ୍ଧ ଶୁଭେଚ୍ଛୁରୀଙ୍କ ପ୍ରେରଣାକୁ ମୁଁ ସ୍ମରଣ କରୁଛି ।

ମୋର ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ସନ୍ତୋଷାନ୍ତ ନାଟ୍ୟ-ଶିଳ୍ପୀ ଶ୍ରୀ ଦୀନେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ରାଉତଙ୍କ ପୁରନ୍ତ ପରିଚ୍ଛଳନା, ସଙ୍ଗୀତକାର ଶ୍ରୀ ବାସୁଦେବ ରଥଙ୍କ ମନୋଜ୍ଞ ସଙ୍ଗୀତ ସଂଯୋଜନା, ଶ୍ରୀ ବିଜୟ କୁମାର ପରିଜାଙ୍କ ଦକ୍ଷ ପତ୍ର-ପରିଚ୍ଛଳନା ତଥା ଶ୍ରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ଭୂଷଣ ଚନ୍ଦ୍ର ଓ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ କୁମାର ଦାସଙ୍କ ସୁସମନ୍ୱିତ ବ୍ୟବସ୍ଥାପନା ପାଇଁ ମୁଁ ସେମାନଙ୍କୁ ସାଧୁବାଦ ଜଣାଉଛି । ସଙ୍ଗୀତର ‘ମୁଁ ଦୁହେଁ’ର ସମ୍ପାଦକ ଶିଳ୍ପୀଗଣ ତଥା ବୈଚ୍ଛିକ ସହଯୋଗୀବୃନ୍ଦଙ୍କ ନାଟ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତାବ ଓ ସାଧନାକୁ ସ୍ମରଣ କରି ସେମାନଙ୍କୁ ମୋର ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜ୍ଞାପନ କରୁଛି ।

ପୁସ୍ତକଟିର ପ୍ରଚ୍ଛଦ-ପଟ ଶିଳ୍ପୀ ଶ୍ରୀ ଅପିତ୍ ମୁଖାର୍ଜୀ ମୋର ନାଟ୍ୟ-ଚିନ୍ତାକୁ ଜୀବନ୍ତ କରି ତୋଳିଥିବାରୁ ସେ ମୋର ଧନ୍ୟବାଦାର୍ହ । ଚୁକ୍ତ ସର୍ବ ଚୁକ୍ତର ପରିଚ୍ଛଳନା, ମୋର ବହୁ ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ବେହେରା ଓ ଶ୍ରୀ ନବକିଶୋର ବେହେରା ଏହାର ପ୍ରକାଶନ ଦାୟିତ୍ୱ ବହନ କରି ମୋତେ ସଦିଚ୍ଛା ଜଣାଇଥିବାରୁ ମୁଁ ଉଭୟଙ୍କ ନିକଟରେ କୃତଜ୍ଞତା ସ୍ୱୀକାର କରୁଛି ।

‘ମୁଁ ଦୁହେଁ’ର ରଚନା କାଳ ୧୯୭୭ ଏବଂ ଏହା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଭାଷାରେ ଅନୁଦିତ ।

• ବାନା ବଗିଚା,

କଟକ-୭୫୩୦୦୮

କାର୍ଯ୍ୟକ ଚନ୍ଦ୍ର ରଥ

୧୦ ଅଗଷ୍ଟ ୧୯୭୮

ଅଭିନୟ

୧୧ଶ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଶ୍ରୀରାମ ବହୁଭାଷୀ ନାଟକ ପ୍ରତିଯୋଗିତା

ମେହେଟା ଅଡ଼ିଟୋରିୟମ୍, ପ୍ରୟାଗ ସଙ୍ଗୀତ ସମିତି

ଆହ୍ଲାବାଦ୍

୧୮ ଫେବୃଆରୀ ୧୯୭୮

ପରିବେଷକ : କଳା ବିକାଶ କେନ୍ଦ୍ର, କଟକ

ତୃତୀୟ ଶିଷ୍ୟ /

ନାୟକ ॥ ପ୍ରମୋଦ ରଞ୍ଜନ ମହାନ୍ତି

ଉପନାୟକ ॥ ବିଜୟ କୁମାର ସାମୁ

ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ ॥ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ମହାନ୍ତି

ନାୟିକାର ପିତା ॥ ଦେବେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ଦାସ

ଉପନାୟିକାର ପତି ॥ ତାପସ କୁମାର ଦାସଗୁପ୍ତ

ଗୁରୁଦେବ ॥ କୌଶିକ କୁମାର ଘୋଷ

ପ୍ରଥମ ଶିଷ୍ୟ ॥ ସୁବ୍ରତ କୁମାର ମୁଖାର୍ଜୀ

ଦ୍ୱିତୀୟ ଶିଷ୍ୟ ॥ ବିମ୍ବାଧର ଦେବୁଷା

ନାୟିକା /

ଉପନାୟିକା ॥ ନମ୍ରତା ଦାସ

ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା : କାର୍ତ୍ତିକ ଚନ୍ଦ୍ର ରଥ

ସହଯୋଗିତା : ଦୀପେନ୍ କୁମାର ଘୋଷ

ଅରୁଣ କୁମାର ପଟ୍ଟନାୟକ

ଅଭିରୂପ

ତୃତୀୟ ଶିଷ୍ୟ : ନାୟକ
ଉପନାୟକ

ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ

ନାୟିକାର ପିତା
ଉପନାୟିକାର ପତି

ଗୁରୁଦେବ
ପ୍ରଥମ ଶିଷ୍ୟ
ଦ୍ୱିତୀୟ ଶିଷ୍ୟ

ନାୟିକା : ଉପନାୟିକା

[ନାଟକଟିରେ ଦୁଇଟି ନାୟା ଚରିତ୍ର ରହିଥିଲେ ହେଁ
କଣେ ଅଭିନେତ୍ରୀ ମଧ୍ୟ ଉଭୟ ଚରିତ୍ରରେ ଅଭିନୟ କରି ପାରିବେ ।]

ଅଭିମୁଖ

‘ମୁଁ ଦୁହେଁ’ ନାଟକର ପ୍ରୟୋଗ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସମସ୍ତ ରଙ୍ଗମଞ୍ଚକୁ ଛଅଟି ଜୋନ୍‌ରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ମଞ୍ଚର ଶେଷାଂଶର ମଧ୍ୟଭାଗକୁ ପ୍ରଥମ ଜୋନ୍, ପ୍ରଥମ ଜୋନ୍‌ର ସମ୍ମୁଖଭାଗର ଉତ୍ତର ପାର୍ଶ୍ବକୁ ଦ୍ବିତୀୟ ଓ ତୃତୀୟ ଜୋନ୍, ଏହି ଦୁଇ ଜୋନ୍‌ର ମଧ୍ୟ-ସମ୍ମୁଖଭାଗକୁ ଚତୁର୍ଥ ଜୋନ୍ ଏବଂ ମଞ୍ଚର ପ୍ରଥମାଂଶରେ ଚତୁର୍ଥ ଜୋନ୍‌ର ଦୂରନ୍ତ ଉତ୍ତର ପାର୍ଶ୍ବକୁ ପଞ୍ଚମ ଓ ଷଷ୍ଠ ଜୋନ୍ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରା ହୋଇଛି । ନାଟକଟିର ବିଷୟବସ୍ତୁ/ଘଟଣାବଳୀ ଅବିରାମ ଗତିରେ ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ଜୋନ୍‌ରେ ସଂଘଟିତ ହୋଇ ଚାଲିଛି ॥

ଚତୁର୍ଥ ଜୋନ୍ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜୋନ୍‌ରେ ସ୍ବଳ୍ପ ଉଚ୍ଚତା ବିଶିଷ୍ଟ ଗୋଟିଏ ଲେଖା ବର୍ଗାକାର ଆସନ ରହିଛି । ସୁନସ୍ତ ସାଇକ୍ଲୋରାମା ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥିତ ଆସନଠାରୁ ସାମାନ୍ୟ ଉଚ୍ଚତା ବିଶିଷ୍ଟ ଅନ୍ୟ ପାଞ୍ଚଟି ବର୍ଗାକାର ଆସନ ଗୋଟିଏ ସରଳରେଖାରେ ରଖାଯାଇଛି ॥

ମଞ୍ଚରେ ନାଟକର ସମସ୍ତ ଚରିତ୍ର ପ୍ରାୟତଃ ପରିଣତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉପସ୍ଥିତ ରହିଛନ୍ତି । ଅଭିନୟରତ ଚରିତ୍ରଗୁଡ଼ିକ କୌଣସି ଏକ ଜୋନ୍‌ରେ ସନ୍ନିବୃତ୍ତ ରହିଥିଲା ବେଳେ ଅବଶିଷ୍ଟ ଅଭିନୟବିରତ ଚରିତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ନିଶ୍ଚଳ ହୋଇ ସାଇକ୍ଲୋରାମା ସମ୍ମୁଖର ଆସନଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ / ପାର୍ଶ୍ବରେ / ପଶ୍ଚାତ୍ରେ ରହି ଦୃଶ୍ୟ / ଘଟଣାର ମୁଖ୍ୟତଃ ସ୍ଥାନ କିମ୍ବା କାଳ ଅଥବା ପାତ୍ରର ଶ୍ବର ଅନୁଯାୟୀ ବିଭିନ୍ନ ସମବେତ ଭଙ୍ଗୀ ଦ୍ରାବ୍ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ କମ୍ପୋଜିସନ୍ ସୃଷ୍ଟି କରିଛନ୍ତି । ଦୃଶ୍ୟ-ସଜ୍ଜା / ସେଟିଙ୍ଗ୍‌ବଦ୍ଧ ଏହି ନାଟକଟିରେ ଅଭିନୟରତ ଚରିତ୍ରଗୁଡ଼ିକର ନେପଥ୍ୟରେ ଅଭିନୟବିରତ ଚରିତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ରାବ୍ ସୃଷ୍ଟି କମ୍ପୋଜିସନ୍ ହିଁ ସକେତ ଦେଇଛି ଯଦ୍ବଳ୍ ବା ସେଟିଙ୍ଗ୍ ॥

ସେକ୍ସଟଃ ସାଇକ୍ଲୋରାମା ତଥା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜୋନ୍‌ରେ ଏହି ଗତିଶୀଳ ନାଟକର ଦୃଶ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ସହ ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗର ଅଲ୍ଲେକର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଛି ॥

ତେବେ ନାଟକଟିର ପ୍ରଯୋଜନା / ପରିବେଷଣକୁ ନୂତନରୁ ନୂତନତର କରିବା ଦିଗରେ ପ୍ରଯୋଜକ/ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ନିଜର ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଓ ସୃଜନଶୀଳ ପରିକଳ୍ପନା / ପରୀକ୍ଷା/ ପ୍ରୟୋଗର ମଧ୍ୟ ଉପଯୋଗ କରି ପାରନ୍ତି ॥

ପ୍ରଥମ : ଚରନ୍ତନ

[ନେପଥ୍ୟରୁ

ମାଞ୍ଚାଳିକ ଶଙ୍ଖଧ୍ବନି

ହେବା ମାତ୍ରେ

ପରଦା ଖୋଲିଛି

ଏବଂ

ନିମନ୍ତ୍ରଣ

ସାଇକ୍ଲୋରାମା

ଦୁଲଦୁଆ ରଙ୍ଗର

ଆଲୋକରେ

ଉଦ୍‌ଘାଟିତ ହୋଇଛି ।

ସେଥି ସହ

ଦୃଶ୍ୟମାନ ହୋଇଛି

ସିଲ୍‌ହେଟ୍‌ରେ

କେତୋଟି ଚରଣ

ଦ୍ଵାରା ସୃଷ୍ଟ

ଏକ କମ୍ପୋଜିସନ୍ ।

କମ୍ପୋଜିସନ୍‌ରେ

ନିମାନ୍ତରରେ

ବାମରୁ ଗହଳନ୍ତି

ନାୟିକାର ପିତା,

ଉପନାୟିକାର ପତି,

ନାୟିକା,
 ଉପନାୟକ
 ଓ ଚୃତାୟୁ ପୁରୁଷ ।
 ଏବଂ
 ଏଇ କମ୍ପୋଜିସନ୍
 ହେଉଛି
 ଗୁରୁକୁଳ ଆଶ୍ରମର
 ଏକ ପ୍ରତୀକଧର୍ମ ।
 ସ୍ୱେଚ୍ଛା ॥

ମଞ୍ଚର
 ପ୍ରଥମ କୋନ୍
 ଆଲୋକିତ
 ହୋଇଛି ।
 ସମୟ ପୁଷ୍ପାଂକୁ ।
 ଏକ ଉଚ୍ଚ ଆସନରେ
 ଉପବିଷ୍ଟ ହୋଇଛନ୍ତି
 ଗୁରୁଦେବ ।
 ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ
 ଉପବେଷ୍ଟନ
 କରିଛନ୍ତି
 ତିନି ଜଣ ଶିଷ୍ୟ ।
 ଗୁରୁଦେବ
 ତଥା ପ୍ରଥମ
 ଓ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶିଷ୍ୟ
 ଗେରୁବସ୍ତ୍ର
 ପରିଧାନ
 କରିଥିଲା ବେଳେ
 ଚୃତାୟୁ ଶିଷ୍ୟ
 ସାଧାରଣ ଶ୍ରବେ
 ସାଂପ୍ରତିକ କାଳର
 ପୋଷାକ
 ପରିଧାନ କରି

ଅନ୍ୟ ଦୁଇ ଶିଷ୍ୟଙ୍କ
ଗହରେ
ଉପବେଷ୍ଟନ
କରିଛନ୍ତି ।]

ଗୁରୁଦେବ : ବୟାଗଣ !

ଆଜି ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କର
ଜ୍ଞାନାଳ୍ପତ୍ତିର ଅନ୍ତମ ପରୀକ୍ଷା ।
ଗୁରୁକୁଳ ଆଶ୍ରମର
ଏହି ପବନ ପରିବେଶ ମଧ୍ୟରେ
ଦୀର୍ଘ ଦିନ ଧରି
ତୁମ୍ଭେମାନେ
ବିଦ୍ୟାଭ୍ୟାସ କରି ଆସିଛ ।
ମୋର ବିଶ୍ୱାସ,
ତୁମ୍ଭେ ସମସ୍ତେ
ଏହି ପରୀକ୍ଷାରେ
ନିଶ୍ଚୟ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେବ ।

ତନୁହୈ :
(ଦଶାସୁମାନ
ହୋଇ)

ଏଥିପାଇଁ
ଆପଣଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦ ହିଁ
ଆମର କାମ୍ୟ,
ଗୁରୁଦେବ ।

ଗୁରୁଦେବ :
(ସ୍ୱ-ଆନନ୍ଦରୁ
ଉଠି)

ବର୍ତ୍ତମାନ
ମୁଁ ତୁମ୍ଭ ତନୁଜଣଙ୍କୁ
ତନୋଟି କପୋତ ଦେଉଛି ।

(ଆଦାନର
ପଶ୍ଚାତ୍ ଭାଗରୁ
ଦିନୋଟି
ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷର୍ମ !
କପୋତ
ଅଣିଛନ୍ତି ।
ପ୍ରଥମ ଶିଷ୍ୟଙ୍କୁ
ଦେଇ)

ପ୍ରଥମ କପୋତଟିକୁ
ତୁମ୍ଭେ ନଅ ।

(ତୃତୀୟ ଶିଷ୍ୟ ପ୍ରତି)

ଏଇଟି
ମୁଁ ତୁମ୍ଭକୁ ଦେଉଛି !

(ଦ୍ୱିତୀୟ ଶିଷ୍ୟ ପ୍ରତି)

ଏବଂ
ଶେଷ ପକ୍ଷୀଟିକୁ
ତୁମ୍ଭେ ନଅ ।

(କହିବୁ ରହି)

କିନ୍ତୁ ସାବଧାନ !
ତୁମ୍ଭ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କୁ
କପୋତ ପକ୍ଷୀକୁ ନେଇ
ଏ ଭଳି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ...
ନିର୍ଭୃତ ସ୍ଥାନରେ
ଏକାନ୍ତ ଗୋପନରେ
ବଧ କରିବାକୁ ହେବ,
ଯାହା କି
କେହି ଦେଖି ପାରିବେ ନାହିଁ
କିମ୍ବା
କେହି ଜାଣି ପାରିବେ ନାହିଁ !
ତିନିହେଁ : ଆପଣଙ୍କର ଏହି ଆଗ୍ରହ
ଅବଶ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବ ।

ଗୁରୁଦେବ : ତେବେ ଯାଅ—

ଅବଲମ୍ବେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନିଜର

ସଂପାଦନ କର ।

ତନୁହେଁ : ଯଥା ଆଦେଶ,

ଗୁରୁଦେବ ।

[ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିଷ୍ୟ

କପୋତ ସ୍ୱର

ବିଦାୟ ନେଇ

ବିଭିନ୍ନ ଦିଗକୁ

ଯାହା କରୁଛନ୍ତି ।

ପ୍ରଥମ ଶିଷ୍ୟ

ଦକ୍ଷିଣ ପାର୍ଶ୍ୱକୁ

ଗତି କରି

ମଞ୍ଚର

ପଶ୍ଚିମ ଲୋକକୁ

ଏବଂ

ଦ୍ୱିତୀୟ ଶିଷ୍ୟ

ବାମ ପାର୍ଶ୍ୱକୁ

ଗତି କରି

ମଞ୍ଚର

ପଶ୍ଚିମ ଲୋକକୁ

ଆସିଛନ୍ତି ।

ତୃତୀୟ ଶିଷ୍ୟ

ସମ୍ମୁଖକୁ

ଅଗ୍ରସର ହୋଇ

ନିଶ୍ଚଳ

ହୋଇ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ।

ପ୍ରଥମ ଲୋକରେ

ଗୁରୁଦେବ

ସମ୍ମୁଖକୁ

ପହଞ୍ଚି କର

ନିଶ୍ଚଳ
 ହୋଇ ପଡ଼ିବା
 ମାତେ
 ଉକ୍ତ ଜୋନ୍‌ରୁ
 ଆଲୋକ
 ଅପସର ଯାଇଛି ।
 ଏବଂ
 ପଞ୍ଚମ ଓ ଷଷ୍ଠ
 ଜୋନ୍‌ରେ
 ଆଲୋକ ଆସିଛି ॥

ପ୍ରଥମ
 ଓ
 ଦ୍ଵିତୀୟ ଶିଷ୍ୟ
 ଏକ ସଙ୍ଗେ
 ଅତୀତ
 ସତ୍‌କର୍ତ୍ତାର ସହ
 କପୋତ ପକ୍ଷୀ
 ଦୁୟାକୁ
 ବଧ କରିବାର
 ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସହ
 ନିଶ୍ଚଳ ହୋଇ
 ପଡ଼ିଛନ୍ତି ।
 ପୁନଶ୍ଚ
 ଉଭୟ ଜୋନ୍‌ରେ
 ଆଲୋକ
 ସମ୍ପ୍ରତି
 ହୋଇ ଆସିଛି ॥

ତୃତୀୟ
 ଫୁଟ୍ ଲାଇଟ୍‌ରୁ
 ଆଲୋକର

ଏକ ଡାକ୍ତର ରୋଗୀ
ଆସି
ତୃତୀୟ ଶିକ୍ଷ୍ୟର
ମୁଖମଣ୍ଡଳକୁ
ଆଲୋକିତ
କରିଛୁ ।

ସେ
କପୋତକୁ
ବଧ କରିବା ପାଇଁ
ଦ୍ଵିତୀୟ ମନ ନେଇ
ଉପହମ
କରିଛନ୍ତି ।

କିନ୍ତୁ
ବହୁ ପ୍ରୟାସ ସତ୍ତ୍ୱେ
ପକ୍ଷୀଟିକୁ
ମାରିବାରେ
ସେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ
ବ୍ୟର୍ଥ ହୋଇଛନ୍ତି ।

କୋଧ, ଭୟ,
ବିସ୍ମୟ ଓ
ବ୍ୟର୍ଥତାର
ମିଶ୍ରଣରେ
ସେ ଦ୍ରବୀଭୂତ
ହେବା ମାତ୍ରେ
ଆଲୋକ
ଅପସର ଯାଇଛି ॥

[ପ୍ରଥମ କୋନ୍ରେ
ଆଲୋକ ଆସିଛି ।
ସମୟ ସାୟାହୁଏ ।]

ପ୍ରଥମ ଶିଷ୍ୟ :

(ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ

କରି)

ଗୁରୁଦେବ,
ମୁଁ କପୋତ ପକ୍ଷୀକୁ ନେଇ
ଅନେକ ସ୍ଥାନକୁ ଗଲି ।
କିନ୍ତୁ
ସବୁଠି କୋଳାହଳ ।
ଅନେକ ଲୋକଙ୍କ ମେଳ ।
ଦୂର ଦିଗ୍‌ବଳୟର
ଶେଷ ସୀମା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଖୋଜି ବୁଲିଲି ।
ଅଥଚ
ସବୁଠି ଅସଫଳ ଆଶ ।
ଅସୁମାର ପଶୁ,
ନଚେଇ ପକ୍ଷୀ ।
ଶେଷରେ
କ୍ଳାନ୍ତ ସନ୍ଧ୍ୟାର ନିଷିଦ୍ଧ ପ୍ରହରରେ
ଦୂର ପ୍ରାନ୍ତରର
ଏକ ଏକାନ୍ତ ନିର୍ଜନ ସ୍ଥାନରେ
ରୁଷ ପକ୍ଷୀମାନ ବୃକ୍ଷର ଉଦ୍‌ଭାଡ଼ରେ
ଘଣ୍ଟଣ ଅସ୍ତବ୍ରାତ୍
ମୁଁ ସେଇ କପୋତ ପକ୍ଷୀକୁ
ବଧ କରୁଛି !!
ଏବଂ
ଏହାର କୌଣସି ଚିହ୍ନ ନାହିଁ,
ବର୍ଣ୍ଣ ନାହିଁ,
ଗନ୍ଧ ସୁବା ନାହିଁ ।

ଗୁରୁଦେବ : ଉତ୍ତମ ।

ଦ୍ଵିତୀୟ ଶିଷ୍ୟ :
(ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କରି)

ଗୁରୁଦେବ,
ମୁଁ କପୋତ ପକ୍ଷୀକୁ ନେଇ
ଅନେକ ଘୁରିଲି—

ପ୍ରାନ୍ତରର ଶୂନ୍ୟ ଇଲକା,
ପର୍ବତର ଶୀର୍ଷ ସୋପାନ,
ଉପତ୍ୟକାର ଅଛ ମୁହଁାଣି,
ନଦୀର ବସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ସେକତ ।

ଅଥଚ

କୌଣସି ହେଲେ ସ୍ଥାନକୁ
ମୁଁ ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି
ଭାବ ପାରିଲି ନାହିଁ,
କୌଣସି ହେଲେ ସ୍ଥାନକୁ
ଏକାନ୍ତ ବୋଲି
ମଣି ପାରିଲି ନାହିଁ ।

ଶେଷରେ

ଏକ ଉକ୍ଷୁଣ୍ଡ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ
ମୁଁ ହଠାତ୍ ଆବିଷ୍କାର କଲି—
ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ଅରଣ୍ୟର
ଏକ ନିଭୁତ ଗୁମ୍ଫା !

ଏବଂ

ସେହି ନିଭୁତ ଗୁମ୍ଫାର
ନିରନ୍ତ୍ର ଅରକାର ମଧ୍ୟରେ
ଅତି ସ୍ଵଗୋପନରେ
ମୋର ଏଇ ହାତରେ
କପୋତ ପକ୍ଷୀର
ବେକ ମୋଡ଼ି
ତା'କୁ ମାରି ଦେଇଛି !

କିନ୍ତୁ
ଏହା ତଥ୍ୟସ୍ଥାନ,
ପ୍ରମାଣଶୂନ୍ୟ !
ଗୁରୁଦେବ : ଅତି ଭରମ !

(ଭିତ୍ତି
ଆସନରେ
ଦଣ୍ଡାୟମାନ
ହୋଇଛନ୍ତି)

ତୃତୀୟ ଶିଷ୍ୟ :
(ଜବତ
କପୋତ ସହ
ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କରି)

ମୁଁ କ୍ଷମାପ୍ରାର୍ଥୀ,
ଗୁରୁଦେବ !
ଏହି କପୋତ ପକ୍ଷୀକୁ ମାରବାରେ
ମୁଁ ଅକ୍ଷମ !
ଆପଣଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାନୁଯାୟୀ
ଏ ପୃଥ୍ବୀ ପୃଷ୍ଠରେ
ସେ ଭଲ ଏକ ନିର୍ଜନ...
ନିରାଶ୍ରୟ ସ୍ଥାନର
ମୁଁ ସମ୍ମାନ ପାଇ ପାରିଲି ନାହିଁ,
ଯେଉଁଠାରେ
କପୋତ ପକ୍ଷୀକୁ ମାରଲେ,
କେହି ଦେଖି
ବା ଜାଣି ପାରିବେ ନାହିଁ ।
ଅନେକ ପ୍ରୟାସ ମୁଁ କଲି ।
କିନ୍ତୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସେକ୍ସରେ
ମୋତେ ନିରାଶ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଲା ।

କାରଣ,
 ଜୀବ-ହତ୍ୟା ଭଳି
 ଏହି ଜୀବନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକୁ
 ଅନ୍ୟ କେହି ଦେଖୁ ବା ନ ଦେଖୁ
 ଅନ୍ତତଃ
 ଏହି କପୋତ ପକ୍ଷୀ
 ନିଜର ନିରାହ...କାତର
 ଗ୍ରେଟ ଗ୍ରେଟ ଆଖି ଦିଗିଟିରେ
 ଜଳ ଜଳ କରି
 ଅବଶ୍ୟ ଦେଖି ପାରୁଛି...
 ନିଜର ମୃତ୍ୟୁମୁଖୀ କରଳ-ଗୁଆକୁ
 ପିଣ୍ଡ ରୂପେ
 ଅନୁଭବ କରି ପାରୁଛି ।
 ତେଣୁ ଜୀବିତ କପୋତ ସଦୃଶ
 ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ
 ମୁଁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଛି ।

(ଗୁରୁଦେବଙ୍କ
 ପାଦତଳେ
 କପୋତଟିକୁ
 ଥୋଇ)

ଏହି ଅପରାଧ...
 ଏହି ପାପ କରିବା ପାଇଁ
 ମୁଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅସମର୍ଥ !

ଗୁରୁଦେବ :
 (ଆନନ୍ଦ

ଗଦ୍ ଗଦ୍ ହୋଇ)

ପ୍ରକୃତରେ
 ମୁଁ ଭୁଲୁର ଏହି ଉତ୍ତରରେ
 ଅଟାଇ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ।

ତୁମ୍ଭେ ହିଁ ମୋର ଆଦର୍ଶ ଶିଷ୍ୟ ।
 ଜ୍ଞାନାର୍ଜନର
 ଏହି ଅନୁମ ପରାମର୍ଶରେ
 ତୁମ୍ଭେ ହିଁ କେବଳ
 ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ପାରିଛ ।
 ପାପ-ପୁଣ୍ୟର ଏହି ଜ୍ଞାନ
 ଯୁଗ ଯୁଗ ଧରି
 ମାନବକୁ ଉଚ୍ଛ୍ୱୀବିତ କରୁଥିବ ।
 ମୁଁ ତୁମ୍ଭକୁ ଆଶୀର୍ବାଦ କରୁଛି—
 ତୁମ୍ଭେ ଯଶସ୍ବୀ ହୁଅ !
 ମହାତ୍ମାନ୍ ହୁଅ !
 ତୁମ୍ଭ ଜୀବନର ଆଗାମୀ ପଥ
 ମଙ୍ଗଳମୟ ହେଉ !!

[ତୃତୀୟ ଶିଷ୍ୟ
 ନିମନ୍ତେ ସମ୍ମୁଖକୁ
 ଅଗ୍ରସର ହୋଇ
 ନିଶ୍ଚଳ
 ହୋଇ ପଡ଼ିଛି ।
 ମନ୍ତ୍ର ଅବକାର
 ହୋଇ ଆସିଛି ।]

ଗୁରୁଦେବ : ପାପ—

ଯେତେ ଛୋଟ ହେଉ ପଛେ
 ତାହା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ପାପ !
 ଅପରାଧ—
 ଛୋଟ ହେଉ ବା ବଡ଼ ହେଉ
 ଶାସ୍ତି ହିଁ
 ତାହାର ପରଶାମ !!

[ପ୍ରତ୍ୟୁଦ୍ଧତ ହୋଇଛି ।]

ଦ୍ଵିତୀୟ : ବର୍ତ୍ତମାନ

ସାଇକ୍ଲୋରମା
ନୀଳ ଆଲେକରେ
ନମଗ୍ନ ହୋଇଛି ।
ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ
ଅନ୍ୟ ଚରଣମାନେ
ଅନ୍ୟ ଏକ
କମ୍ପୋଜିସନ୍
ସୃଷ୍ଟି କରିଛନ୍ତି—
ହୁଏତ
ଏକ ପାର୍କ,
ଅଥବା
ରେସ୍ଟୋରାଣ୍ଟ,
ଅନ୍ୟଥା
କୌଣସି ଏକ
ସଂସାଧାରଣ ସ୍ଥାନ ।
ସିଲିକନ୍ରେ
ବାମରୁ
ଜମାନ୍ଦୁସ୍ଥରେ
ରହିଛନ୍ତି—
ଉପନାସିକାର ପତି,
ପ୍ରଥମ ଶିଷ୍ୟ,
ନାସିକା,
ଦ୍ଵିତୀୟ ଶିଷ୍ୟ

ଓ ଗୁରୁଦେବ
 ତଥା
 ନାୟିକାର
 ପଶ୍ଚାତ୍ ଭାଗରେ
 ନାୟିକାର ପିତା ।
 ଉପନାୟକ
 ଏବଂ
 ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ
 ନିଷ୍ପ୍ରୟ ହୋଇ
 ରହିଛନ୍ତି ॥

ମଞ୍ଚର
 ଚତୁର୍ଥ କୋନ୍
 ଆଲୋକିତ
 ହୋଇଛି ।

ସମୟ ସାମ୍ବାଦ ।

ପ୍ରଥମ ପରିଚିତ
 ତୃତୀୟ ଶିଷ୍ୟ
 ଅର୍ଥାତ୍
 ନାୟକ ଯୁବକ
 ଗନ୍ଧାରୀ,
 ଚିନ୍ତାମଣି
 ଏବଂ
 ନିଶ୍ଚଳ ।
 ବୃଦ୍ଧ ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ
 ହୋଇ
 ହସ୍ତ ଉଠିଛନ୍ତି
 ଏବଂ
 ପ୍ରୌଢ଼
 ଉପନାୟକଙ୍କ
 ସହ

ଅଗସର
 ହୋଇଛନ୍ତି ।
 ପୁନଶ୍ଚ
 ଉଭୟେ
 ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ
 ଭଙ୍ଗୀରେ
 ନିଶ୍ଚଳ
 ହୋଇ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ।
 ନାୟକ
 ସନ୍ଧିୟା
 ହୋଇଉଠି
 ବିସ୍ମୟର ସହ
 ଉଭୟଙ୍କୁ
 ନିରାଶ କରିଛନ୍ତି ।
 ଏବଂ
 ପ୍ରଥମେ
 ଉପନାୟକ,
 ତା'ପରେ
 ତୃତୀୟ ପୁରୁଷଙ୍କୁ
 ପରିଚିତ କରି
 ମଞ୍ଚର
 ପଶ୍ଚିମ କୋଣକୁ
 ଚାଲି ଆସିଛନ୍ତି ।
 ଅବଳମ୍ବେ
 ଉକ୍ତ କୋଣ
 ଆଲୋକିତ ହୋଇଛି ।
 ଉପନାୟକ
 ମଧ୍ୟ
 ଫଳାଂଶୁ
 ପଶ୍ଚିମ କୋଣକୁ ଆସି
 ବସିଛନ୍ତି ।

ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ
 ଭୃଗୁସ୍ ପୁରୁଷ
 ଦୁସ୍ତ ଦୁସ୍ତ
 ଉଭୟଙ୍କ
 ନିକଟକୁ
 ଆସିଛନ୍ତି ।
 ଚତୁର୍ଥ ଜୋନରୁ
 ଆଲୋକ
 ଅପସର
 ଯାଇଛି ॥]

ଭୃଗୁସ୍ ପୁରୁଷ : Good evening men !

ଦୁହେଁ :
 (ମାରବ)

ଭୃଗୁସ୍ ପୁରୁଷ : ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ !

No respond.

ଆପଣ କେତେବେଳେ ଆସିଲେ ?

କିଛି କହିବେନି ?

କିଛି ଯାଏ ଆସେନି ।

ମୁଁ ଜାଣେ,

ଆପଣ ଦୁହେଁ

ଠିକ୍ ଆସିଲ ବେଳେ ହିଁ

ଆସିଥିବେ ।

ମୋର କିନ୍ତୁ

ଆଜି ଟିକେ ଡେଇ

ହେଇଗଲା ।

ମୁଁ ଦୁଃଖିତ ।

ତଥାପି no reply !

ଦେଖନ୍ତୁ,

ଆପଣ ଦୁହେଁ

ଅନେକ ଦିନ ହେଲ

ଏଠିକି ଆସୁଛନ୍ତି ।

ସାମ୍ନାସାମ୍ନି ଅନେକ ସମୟ ଧରି

ବସି ରହୁଛନ୍ତି ।

ପୁଣି ଉଠି

ଭୁଲି ଯାଉଛନ୍ତି ।

ଅଥଚ

କେହି କେବେ କାହାରି ସହ

ଗପସପ ତ ଦୂରର କଥା

ପଦେ କଥା କହିଲୁ ଭଲ

ମୋର କାହିଁ ମନେ ପଡ଼ୁନି ।

ଆଜି ବି ଦୁହେଁ ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ।

(ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ)

ଏଇ ଭୁବିକାନ୍ତର ବାଡ଼ାରେ

ଅସଂଖ୍ୟ ଲୋକଙ୍କ କୋଳାହଳ...

ହଠାତ୍‌ଗୋଲ

ଭୁଲିଥିଲୁ ବେଳେ

ଭିତରେ

ଏତେଟା ଜୀବନ...

ଏଇ ଭୟଙ୍କର ଶୂନ୍ୟତାକୁ

ମୁଁ ଆଦୌ tolerate କରି ପାରୁନି !!

ଦୁହେଁ : ନା !

ବୃଷାବସ୍ଥା ପୁରୁଷ : ହଁ...ହଁ,

କୁହ ।

କିଛି ଗୋଟାଏ କୁହ...

କିଛି ଗୋଟାଏ ଆରମ୍ଭ କର ।

ମୁଁ ଜାଣେ,
ନିଶ୍ଚୟ କିଛି ଗୋଟାଏ
ଅଜ୍ଞବ ରହୁ ଯାଇଛି !

ଦୁହେଁ : ହଁ !!

ଭୂତାତ୍ମ ପୁରୁଷ : କ'ଣ ସେ lacunaeଟା ?

ଦୁହେଁ : ପରିଚୟ !

ଭୂତାତ୍ମ ପୁରୁଷ :

(ହସି ଉଠି)

ପରିଚୟ ?

ଆପଣଙ୍କ ସହ

ମୋର କେମିତି ପରିଚୟ ହେଲା,

କହି ପାରିବେ ?

ମୁଁ ବି କହି ପାରିବିନି ।

ସତ କହିବାକୁ ଗଲେ

ଆମେ କାହାର ବିଷୟରେ ହେଲେ

କହି ପାରିବିନି—

କେବେ ଆଉ କେମିତି

ପରିଚୟ ହେଇଛି ।

ଆମେ ନିଜ ଜୀବନରେ

ପ୍ରତିଦିନ

ଅନେକ ଲୋକଙ୍କୁ ଭେଟୁଁ,

କିନ୍ତୁ

ସେମାନଙ୍କ ସହ କ'ଣ ପରିଚିତ

ହେଇ ପାରୁଁ ?

ମୁଁ ଜାଣିବାରେ

ପରିଚୟ ହେଉଛି

କେବଳ ଗୋଟାଏ ମାନସିକ ସଂଯୋଜନା...

a mental link !

ତେଣୁ
ଏଇ link କେତେବେଳେ,
କୋଉଠି,
କେମିତି ହବ
ତା' କେହି କହି ପାରିବେନି ।

ଦୁହେଁ : ଆପଣ ବୋଧେ
ଠିକ୍ କହିଛନ୍ତି ।
କାହିଁ ଆଗରୁ ତ କେବେ
ଏ କଥା କହି ନ ଥିଲେ ?

ଭୃଗୁସ୍ ପୁରୁଷ : ଅନେକ ଦିନ ହେଲା
କହିବି ବୋଲି ଶୁଣୁଥିଲି,
ହେଲେ ଆଜି
patience ହରେଇବାରୁ
କହିବାକୁ ବାଧା ହେଲା ।
ମୁଁ ଜାଣିବାରେ
ଏଇ ପୃଥ୍ବୀ ପୃଷ୍ଠରେ
ମଣିଷ ହେଉଛି ଏକମାତ୍ର ପ୍ରାଣୀ,
ଯେ କି ନିଜ ହୃଦୟର ଶ୍ରବଣକୁ—
ଆନନ୍ଦ ହେଲେ ବାଞ୍ଛିବା ପାଇଁ
ଅଥବା
ଦୁଃଖ ହେଲେ ହାଲୁକା କରିବା ପାଇଁ—
ଅନ୍ୟ ଆଗରେ ପ୍ରକାଶନ କରି
କେବେହେଲେ ରହି ପାରେନି ।

ଦୁହେଁ : ହଁ,
ଆମ କଥା
ଆମେ କହିବୁ...
ମନ ଖୋଲି କହିବୁ ।

ଭୃଗୁସ୍ ପୁରୁଷ : ତା' ହେଲେ ଆଉ ଡେରି କାହିଁକି ?

Let's us go and drink

ସମୟ ଖୁବ୍ ସୁଦର ଭାବେ କଟିଯିବ ।

ଦୁହେଁ : Drink ଟା

ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଜରୁରୀ ଦୁହେଁ ।

ଜୀବନଟାରେ ଇ ଯା'ର

ପ୍ରଭୁର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନା ଭରିରହିବ,

ସେଠି drinkର ଭୂମିକା ଖୁବ୍ ସୀମିତ ।

ଭୃଗୁସ୍ ପୁରୁଷ : ଆଉ ମୁଁ କହେଁ—

ବୁଲ ସମସ୍ତେ ମିଶି

drink କରିବା ।

Drink କଲେ ନିଶା ଧରିବ ।

ନିଶା ହେଲେ ନଦ ଆସିଯିବ ।

ନଦରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲେ

ଅପକର୍ମ,

ଅପରାଧ,

ପାପ ଇତ୍ୟାଦି

କିଛି କରିବାର ସୁଯୋଗ ନ ଥିବ ।

ଏ ସବୁ ନ କଲେ

ଶିଶୁର କହିବନ୍ତି—

ସ୍ୱର୍ଗରେ ସ୍ଥାନ ମିଳିବ ।

ସ୍ୱର୍ଗ ଯିବା ପାଇଁ

ବୁଲ ସମସ୍ତେ ମିଶି

drink କରିବା !!

Drink....!

Drink....!!

(ଖୁବ୍ ଜୋର୍ରେ

ହସି ହସି

ପ୍ରସ୍ଥାନ

କରିଛନ୍ତି ।)

[ତୁଟାୟ ପୁରୁଷକୁ
 ବସୁୟ ସହକାରେ
 ଅନୁଧାବନ କରି
 ନାୟକ
 ଓ
 ଉପନାୟକ
 ପ୍ରଥମ ଜୋନ୍‌କୁ
 ଆସିଛନ୍ତି ।
 ପଞ୍ଚ ଜୋନ୍‌ରୁ
 ଆଲୋକ
 ଅପସର ଯାଇ
 ପ୍ରଥମ ଜୋନ୍
 ଆଲୋକିତ
 ହୋଇଛି ।

କମ୍ପୋଜିସନ୍‌ରେ
 ଜା' ସହ
 ପରିବର୍ତ୍ତନ ସଫଳ ।
 ତୁଟାୟ ପୁରୁଷ
 ଓ
 ନାୟିକାର ପିତା
 କମ୍ପୋଜିସନ୍‌ର
 ଉଭୟ ପ୍ରାନ୍ତକୁ ଯାଇ
 ଛଡ଼ା ହୋଇ
 ଦୁଇଟି
 ବଞ୍ଚିଛନ୍ତି
 ଧାରଣା
 ସୃଷ୍ଟି କରିଛନ୍ତି ॥
 ଜା' ପରେ—]

ନାୟକ : ଆପଣ ?

ଉପନାୟକ : ଆପଣ ?

ନାୟକ : ହଁ, ମୁଁ !

ଉପନାୟକ : ହଁ, ମୁଁ !

ନାୟକ : ନା,

ମୁଁ କହୁଥିଲି...

ଉପନାୟକ : ନା,

ମୁଁ କହୁଥିଲି...

ନାୟକ : ଆପଣ କେତେବେଳେ ଆସିଲେ ?

ଉପନାୟକ : ଆପଣ କେତେବେଳେ ଆସିଲେ ?

ନାୟକ : ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ

ଉପନାୟକ : ନିଶ୍ଚୟ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ !

(ହସି ଉଠିଛନ୍ତି)

[ଉପନାୟକ

ହସି ହସି

ପଥ କୋନ୍‌କୁ ଆସି
ବସିଛନ୍ତି ।

ନାୟକ

କୌତୁହଳବଶତଃ

କହି

ଚାହିଁ ନ ପାରି

ତାଙ୍କୁ ଅନୁସରଣ

କରିଛନ୍ତି ॥

ପ୍ରଥମ କୋନ୍‌ରୁ

ଆଲୋକ

ନିବାସିତ

ହେବା ପୂର୍ବରୁ

ପଥ କୋନ୍‌

ଆଲୋକିତ

ହୋଇଛି ॥]

ନାୟକ : ଦେଖନ୍ତୁ...

ଉପନାୟକ : ମୁଁ ତ

ଆପଣଙ୍କୁ କି କେବଳ ଦେଖୁଛି ।

ନାୟକ : ମୋ ସାମ୍ନାରେ

ଆପଣ କି ତ ଅଛନ୍ତି !

ଉପନାୟକ : ହଁ, ଦୁହେଁ !

ନାୟକ : ସେଇ ଭୂଖଣ୍ଡ ପୁରୁଷ କହୁଥିଲେ—

ଏଠି ଚାରିପଟେ ଖୁବ୍ ନିଶାନ୍ତତା...

ଅନେକ ଶୂନ୍ୟତା ଭରି ରହିଛି ।

ଉପନାୟକ : ଅଥଚ

ଆମେ ଏଠି ଉପସ୍ଥିତ ଅଛୁ !

ନାୟକ : ଆପଣଙ୍କୁ ଦେଖି ମୋ ମନରେ

ଗୋଟାଏ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି...

ଉପନାୟକ : ଆପଣଙ୍କୁ ଦେଖି ମୋ ମନରେ କି

କୌତୂହଳ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଛି ।

ନାୟକ : ମୋର ମନେ ହେଉଛି

ଆପଣଙ୍କ ମନରେ

ଅନେକ ଗୋଲପ ଫୁଲ

ଫୁଟି ଉଠୁଛି ।

ସତେ ଯେମିତି

ଆପଣ ଅନେକ ଅନେକ

ମିଠା ମିଠା ସ୍ୱପ୍ନର

ପ୍ରତୀକ୍ଷା କରି ରହିଛନ୍ତି ।

ଉପନାୟକ :

(ହସିତ)

କ'ଣ କହିଲୁ...?

ଓଃ...ଗୋଲପ ଫୁଲ ?

ମିଠା ମିଠା ସ୍ୱପ୍ନ ?

ତୁମେ ଅଭିନୟ କର, ନାଟକରେ ?

ନାୟକ : ମୁଁ ?

ଉପନାୟକ : ହଁ,

ତୁମେ ?

ନାୟକ : ମୋର କିନ୍ତୁ

ଗୋଟାଏ ପ୍ରଶ୍ନ ଥିଲା ?

ଉପନାୟକ : Childishness !

ନାୟକ : ମୁଁ ନା ମୋର ପ୍ରଶ୍ନ ?

ଉପନାୟକ : ଉଭୟ !

ନାୟକ : ଆପଣ ତା'ହେଲେ

ମୋର ଏଇ childishnessଟାକୁ

ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଆଶା ଦେଇ ପାରନ୍ତି ।

ପ୍ରଶ୍ନର କୌଣସି ବୟସ ନ ଥାଏ ।

ଉପନାୟକ : କିନ୍ତୁ

ତୁମେ ଯୋଉ ପ୍ରଶ୍ନ କଲ,

ତା'ର ଗୋଟାଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବୟସ ରହିଛି,

ଠିକ୍ ତୁମର ଯେତେକ ।

ମୁହଁଟା ଲଲ...

ଆଖିରେ ଉନ୍ମାଦନା !

ନାୟକ : ଆଜ୍ଞା,

କ୍ଷମା କରିବେ—

ମୁଁ ଯେତେବେଳେ

ଆପଣଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରିଥିଲି,

ଠିକ୍ ସେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ—

ଆପଣଙ୍କ ଆଖି

ଆଉ ତେହେରାର ମାନବିକ

ଠିକ୍ ସେଇଭଳି ରହିଥିଲା ।

ଆପଣଙ୍କ ମନର ଚାରିପଟେ

କେବଳ ସ୍ୱପ୍ନ ଇ ସ୍ୱପ୍ନ

ଖେଳି ବୁଲୁଥିଲା ।

ଉପନାୟକ : ବେଶ୍ ତ...

ତୁମ ଆଖି ତ ଖୁବ୍ ଡାକ୍ଷଣ !

ନାୟକ : ମୁଁ ତା'ହେଲେ କ'ଣ ଭୁଲ୍ କହିଲି ?

ଉପନାୟକ : ନା ।

ନାୟକ : ତେବେ ନିଶ୍ଚୟ ଆପଣ

ନିଜ ପ୍ରେମିକାର ପ୍ରତୀକ୍ଷାରେ

ବସି ରହିଛନ୍ତି !

ଉପନାୟକ :

(ହସି ଉଠି)

ତୁମର ଏ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି—

ଯୌବନର ପ୍ରତୀକ...

Symbol of the youth !

Straight...

short cut

and condensed !

ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ଏହାର

ଉତ୍ତର ଦେବି ।

କିନ୍ତୁ ତା'ପୂର୍ବରୁ

ମୁଁ ଜାଣିବାକୁ ଚାହେଁ—

ଯାହାକୁ ଉତ୍ତର ଦେବି,

ସେ କେତେଦୂର

ମତେ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବ ?

ନାୟକ : ତା' ମାନେ...?

ଉପନାୟକ : ମାନେ

ଆଜିର ଦୁନିଆଁରେ

ଯେତେ ପ୍ରକାରର crisis

ସବୁର ମୂଳରେ ହେଉଛି

proper

communicationର ଅଭାବ ।

ବର୍ତ୍ତମାନର ପରିସ୍ଥିତିରେ
 କେହି କାହାରିକୁ
 ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ
 ଅଥବା ବୁଝିବାକୁ
 ଆଦୌ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନୁହନ୍ତି
 ତେଣୁ ମୁଁ ଚାହେଁ—
 ମୁଁ ଯାହା କହିବି,
 ତୁମେ ତାହାକୁ ଗ୍ରହଣ କର...
 accept କର ।

ନାୟକ : କରିବି...
 ନିଶ୍ଚୟ କରିବି ।

ଉପନାୟକ : ତା'ହେଲେ
 ମୁଁ ଗୋଟାଏ ପ୍ରଶ୍ନ
 ପଚାରିବାକୁ ଚାହେଁ ?

ନାୟକ :
 (ହସି ଉଠି)

ସତରେ
 ଆପଣ ଖୁବ୍ seasoned...
 cool minded ରାଜନୀତିଜ୍ଞ !
 ଉତ୍ତର ଦେବା ପରିବର୍ତ୍ତେ
 ଓଲଟା ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବା
 ଆରମ୍ଭ କରି ଦେଲେଣି ।

ଉପନାୟକ : ଏଇଟା ନିହାତି ଦରକାର ।

ନାୟକ : ଠିକ୍ ଅଛି,
 ପଚାରନ୍ତୁ ।

ଉପନାୟକ : ତୁମେ କେବେ
 କାହାରିକୁ ପ୍ରେମ କରିବ ?
 କହିପାରିବ,
 ପ୍ରେମିକା କାହାକୁ କହନ୍ତି ?

ନାୟକ :
(ହଠାତ୍
ଗମ୍ଭୀର
ହୋଇଛନ୍ତି)

ହଁ,
ମୁଁ ପ୍ରେମ କରିବା !
ଖୁବ୍ ଭଲ ପାଇବା ।

ଉପନାୟକ : କିନ୍ତୁ
ତୁମେ ଯାହା କରବ
ସେଇଟା ଯେ
ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ପ୍ରେମ,
ତା' କେମିତି କହି ହେବ ?
ପୁରୁଷ ଓ ସ୍ତ୍ରୀର
ପାରସ୍ପରିକ ସମ୍ପର୍କକୁ ଯେ
ପ୍ରେମ କୁହାଯିବ,
ସ୍ତ୍ରୀ'ର ବି ତ କିଛି ମାନେ ନାହିଁ ।

ନାୟକ : ମୁଁ ପରିଭ୍ରଷ୍ଟା
ବା definition
କିଛି
ବୁଝେନା ।
ବୋଧେ
ପ୍ରେମର କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ definition
ନାହିଁ ।
କେଦାର ଗୌର ପାଇଁ
ଜୀବନ ଉତ୍ସର୍ଗ
କରିଥିଲା ।
ଅଥଚ
ଅଥେଲେ ଡେସ୍‌ଡମୋନାକୁ
ହତ୍ୟା କରି ଦେଇଥିଲା ।

ପୁଣି ଶ୍ୟା ପ୍ରେମପାଇଁ
 ନିଜର ମର୍ଯ୍ୟାଦାକୁ
 ଭୁଲି ଯାଇଥିଲେ,
 ଅଥଚ
 ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ପାଇଁ
 ପ୍ରେମକୁ
 ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ଦେଇଥିଲେ !
 ଏ ସବୁକୁ ତ
 ପ୍ରେମ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।
 ତେଣୁ
 କୌଣସି definition ଦ୍ଵାରା
 ମୁଁ କେବେହେଲେ
 ପ୍ରେମକୁ ପ୍ରମାଣିତ କରି ପାରବନ ।
 ତେବେ
 ଏତିକି ଜୋର ଦେଇ କହିପାରେ—
 ମୁଁ ଯାହା କରିବି ।
 ତା' ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ପ୍ରେମ !
 And that's all !

ଉପନାୟକ : କ'ଣ ତମେ କରବ ?

ନାୟକ :

(ହଠାତ୍ ଖରବ)

ଉପନାୟକ : ଖରବ ରହିଲ ଯେ ?

ନାୟକ : କହୁଛି —

ମୁଁ ଯୋଉ ଝିଅ କଥା କହୁଛି
 ଦେଖିବାକୁ
 ସେ ସେତେଟା
 ମୋଟାସୋଟା ନୁହେଁ
 କି ସେତେଟା
 ଅସୁନ୍ଦର ବି ନୁହେଁ !

‘ଭଲ ହିଅଟିଏ’ ବୋଲି କହିଲେ
 ଯାହା ବୁଝାଏ
 ସେଇ ଗୁଣରେ
 ତା’ର କିଛି ଅଭାବ ଥିଲା ବୋଲି
 କହି ହବନ ।

ଉପନାୟକ : ପ୍ରଥମ ପରିଚୟ ?

ନାୟକ : ଯୋଉ ଦିନ

ମୁଁ ତା’କୁ ପ୍ରଥମେ ଦେଖିଥିଲି,
 ସେ ଦିନ...

ସେଇ ଶୀତ ସକାଳର
 ନରମ ଖରାରେ

ମୁଁ ହୁଏତ
 ସୂର୍ଯ୍ୟ-ସ୍ତୁତି କରୁଥିଲି ।

ଏବଂ ସେ

ତା’ ଅଗଣାରେ ଫୁଟିଥିବା

ମଞ୍ଜି ଫୁଲଗୁଡ଼ିକୁ

ଅତି ସନ୍ତର୍ପଣରେ

ତୋଳୁଥିଲା ।

ମୁଁ ତା’ ପଡ଼ିଶା ଘରେ ରହୁଥିଲି ।

ତା’ ଭାଇ ସହ

କଲେଜରେ ମୋର

ବନ୍ଧୁତା ହେଲା ।

ବନ୍ଧୁର ସୁନ୍ଦର

ଆଉ

ସ୍ନେହା ଭଉଣୀଟିଏ ଥିଲେ,

ସେଠି ଠିକ୍ ଭାବେ

ବନ୍ଧୁକୁ ବଜାୟ ରଖିବା

ଅନେକ ସମୟରେ

ମୁହାଁଳ ହେଇ ପଡ଼େ ।

ଉପନାୟକ : Right calculation !

ନାୟକ : ଦୁନିଆଁରେ
 ମୁଁ ଏକା...
 ଖୁବ୍ ଏକା !
 ଆଉ ସେଇଥିପାଇଁ ବୋଧେ
 ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଯିବାର
 ଅଳ୍ପ କେତୋଟି
 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ
 ମୁଁ ତାଙ୍କ ମା'ଙ୍କ ମମତା
 ଆଉ ବାପାଙ୍କ ସ୍ନେହର
 ଅଧିକାରୀ ହୋଇ
 ପାରିଲି ।

ଉପନାୟକ : ତା' ପରେ...?

ନାୟକ : ତା' ପରେ...
 ତା' ପରେ ହଠାତ୍ ସେ ଦିନ
 ଏକ ଅତର୍କିତ
 ମୃତ୍ୟୁରେ
 ଏକ ଦାକ୍ଷିଣୀ ସମ୍ଭାବ ମୁଁ ପାଇଲି
 ମୋ ବନ୍ଧୁର ଆକସ୍ମିକ ମୃତ୍ୟୁ !

ଉପନାୟକ : ଆକସ୍ମିକ ମୃତ୍ୟୁ ?

ନାୟକ : ବନ୍ଧୁର ଶବ୍ଦଟାକୁ ନେଇ
 ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଏକ ଶବ୍ଦବାହକ ଦଳ
 ଶୁଣାନକୁ ଚାଲିଗଲା ପରେ
 ମୁଁ ତା' ଭଉଣୀ ପାଖକୁ ଗଲି ।
 ପରିବାର,
 ଜୀତି-କୁଟୁମ୍ବ,
 ବନ୍ଧୁ-ବାନ୍ଧବ
 ସମସ୍ତଙ୍କ ଗହଣରେ
 ସେ ବି କାନ୍ଦୁଥିଲା ।
 ମୁଁ ତା'ର ଲୁହ ପୋଛି ଦେଲି ।

ସେ ମନା କରିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ବି
 ସାନ୍ନ୍ୟାସ ଦେବା ପାଇଁ
 ଜୋର କରି ତା'କୁ ମୋ ଘରକୁ
 ନେଇ ଆସିଲି ।

ଉପନାୟକ : ଓଃ... !

ନାୟକ : ଶୁଣାନରେ
 ଶବ୍ଦଟାକୁ ସେମାନେ କାଠର
 ବଛଣାରେ
 ଶୁଆଇ ଦେଲେ,
 ଏଠି
 ମୁଁ ତା'କୁ ମୋ ଖଟରେ
 ଆରାମରେ
 ଶୁଆଇ ଦେଲି ।
 ସେଠି
 ଶୀଘ୍ର ଶେଷ ହେଇଯିବା ପାଇଁ
 ଶବ୍ଦଟା ଦେହରେ
 ଘିଅ ତାଳି ଦିଆଗଲା ।
 ଏଠି
 ତା' ଦେହସାରା
 ମୁଁ ମୋର
 ହାତ ବୁଲେଇ ଆଣିଲି ।
 ସେଠି
 ଶବ୍ଦଟା ମୁହଁରେ
 ନିଆଁ
 ଦିଆଗଲା ।
 ଏଠି
 ମୁଁ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ
 ତା' ଓଠରେ
 ଚୁମ୍ବନ ଦେଲି ।

ନିଆଁରେ ହୁଏତ

ଶବ୍ଦଟାର

ଆଖି ଫୁଟିଗଲା ।

ଏଠି

ସେ ତା'ର ଆଖି

ବନ୍ଦ କରି ଆଣିଲା ।

ଶବ୍ଦଟାର ଦେହସାରା

ନିଆଁ ମାଡ଼ିଗଲା ।

ମୁଁ ତା'କୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ

ବିବସ୍ତ

କରିଦେଲି ।

ନିଆଁର ଲେଲିହାନ ଶିଖା ମଧ୍ୟରେ

ଶବ୍ଦଟା ଅଦୃଶ୍ୟ ହେଇଗଲା ।

ମୁଁ ମୋ ଦେହରେ

ତା' ଦେହଟାକୁ

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ

ଘୋଡ଼ାଇ ପକେଇଲି !!

(ଦୀର୍ଘଶ୍ବାସ ପରେ

ଦୀର୍ଘଶ୍ବାସ)

ଶେଷ...

ସବୁ ଶେଷ !

ଶବ୍ଦ-ଦାହ ସରି ଯାଇଛି !

ଆଉ

ଦେହର ଦାହ ବି... !!!

[ମଞ୍ଚ ଅନ୍ତକାର]

ତୃତୀୟ : ଅଗୀତ

[ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ
ଦ୍ଵିତୀୟ ଜୋନ୍
ଆଲୋକିତ
ହୋଇଛି ।
ଭିନ୍ନ ଏକ
ପରିବେଶ ।
ଦ୍ଵିଏତ
ଅନେକ ବେଳୁ
ନାୟିକା ବସି
କାନ୍ଦୁଛି ।
ପାଶ୍ଵରେ ନାୟକ
ଛଡ଼ା ହୋଇ
ପ୍ରବୋଧନା
ଜଣାଇବା ପାଇଁ
ଉପହମ କରୁଛି !!
ଇତି ମଧ୍ୟରେ
ସାଇକ୍ଲୋରାମାରେ
ସବୁଜ ଆଲୋକ
ସବୁଜିମା
ସୃଷ୍ଟି କରିଛି ।
କମ୍ପୋଜିସନ୍ରେ ମଧ୍ୟ
ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟି
ସିଲହେଟ୍ରେ ଥିବା
ଚରିତ୍ରଗୁଡ଼ିକ
କୌଣସି ଏକ
ଏକାନ୍ତ କୋଠରୀ
ଆସ୍ଥାସ ଦେଇଛନ୍ତି ।]

ନାୟକ . ଏ... !

କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ତମ ଆଖି ବ'ଟା

ଯାହା କଷ୍ଟ

ପାଇବାର କଥା ତ

ପାଇଲଣି,

ତା' ବୋଲି

ମୋ ମନଟାକୁ ବି

କାହିଁକି

ଏତେ କଷ୍ଟ ଦଉତ ?

ନାୟିକା :

(ନୀରବ)

ନାୟକ : ମୁଁ ତମକୁ ଜୋରୁ କରି

ତମ ଘରୁ

ଏଠିକି

ନେଇ ଆସିଲି ବୋଲି

ଖରାପ ଭାବଲାନି ତ ?

ହେଁ,

ଘରେ ସେଠି ସମସ୍ତେ କାନ୍ଦୁଛନ୍ତି ।

ମୁଁ ମାନୁଛି

ଏ ଭଳି ବିଘଟଣାରେ

ସେମାନଙ୍କର patience ନ ରହିବାଟା

ସ୍ୱାଭାବିକ ।

ତା' ବୋଲି

ତମେ ଘରର ବଡ଼ ହିଅ ହେଇ,

ଜାଣିବା ଶୁଣିବା ହେଇ...

Please,

ଆଉ କାନ୍ଦନା ।

ଯାହା ଯେତେବେଳେ ଘଟିବାର କଥା...

ନାୟିକା : କେତେ ଆଶା ମୁଁ କରି ନ ଥିଲି...?

ନାୟକ : ମତେ ବିଶ୍ୱାସ କର ,
 ତମକୁ ଦେଖିଲି ପରଠୁ
 ମୁଁ ବି ତ
 ଅନେକ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିବାରେ
 ଲାଗିଥିଲି ।
 ଯେତେ ସବୁ
 ଅଜବ ଧରଣର ସ୍ୱପ୍ନ—
 କେତେବେଳେ ତମକୁ ନେଇ
 ଘର-ଫାାର ଗଢ଼ିବାର ସ୍ୱପ୍ନ !
 କେତେବେଳେ ଅବା ଏକା ଏକା
 ଲକ୍ଷ୍ୟସ୍ଥାନ ଧୁମକେତୁ ଭଳି
 ଘୂରି ବୁଲିବାର ସ୍ୱପ୍ନ !
 ହଠାତ୍ ପୁଣି ମୁଁ ନିଜକୁ
 ଆବିଷ୍କାର କରି ବସିଲି
 ବିଭିନ୍ନ ରୂପରେ—
 ଉଦାମ,
 courageous...
 ଦୁର୍ଦ୍ଦାମ,
 greedy...
 ନିଷ୍ଠପଟ,
 poor !

(ହସିତ)

ନାୟିକା :

(ହତା ହୋଇ)

ଏ ତମେ କ'ଣ କହୁଛ ?

ନାୟକ : ଅଥଚ ଦୁହେଁ ମିଶି

ଆମେ ଶପଥ କରିଥିଲେ—

ଆମେ ବିବାହ କରିବା !

ନାୟିକା : ଘର-ଫାାର ଗଢ଼ିବା !

ନାୟକ : ଦୁନିଆଁ ସହ ଲଢ଼ିବା !

ନାୟିକା : ଏମ୍. ଏ. ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଢ଼ିବା !

ନାୟକ : ପିଏଚ୍. ଡି. କରିବା !

ନାୟିକା : ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଆଗରେ

କିଛି ଗୋଟାଏ

ନଜିର ଥୋଇବା !

ନାୟକ : ଆଗକୁ...

ଶୁର୍ ଆଗକୁ ଆଗେଇଯିବା !

ନାୟିକା : ନିରୁଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହେବା !

ନାୟକ : ଅନାମ ସାଜିବା !

ଅଜଣା କୋଉ ଗୋଟାଏ ଟ୍ରାଉ

ଜନ-ଅରଣ୍ୟ ଭିତରେ

ନିଜକୁ ହଜେଇ ଦେବା !

ନାୟିକା : ଏମିତି ଅନେକ...

ଅନେକ କଳ୍ପନା !

ନାୟକ : ସୀମା...

ସରହଦ୍...

କିଛି ବୋଲି କିଛି ମାନିବାନ !

(ଦୁହେଁ

ପାଦରେ

ପାଦ ମିଳେଇ

ଆଗେଇ

ଯାଇଛନ୍ତି)

ନାୟିକା : କିନ୍ତୁ ଆଜି ?

ଆଜିର ଆଖିରେ ସେ ସବୁ

କେବଳ ଗୁଡ଼ାଏ ସମ୍ପର୍କସ୍ଥାନ...

ଅର୍ଥଶୂନ୍ୟ କଳ୍ପନା !

ସ୍ୱା'ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ କିଛି ନୁହେଁ !

ନାୟକ : ତମେ କିନ୍ତୁ ଏଡ଼େଟା

ନିରାଶିବାଦୀ ହେଲେ ତଳିବନ !

ନାୟିକା : ଆଶା...

ନରାଣା !

ମଣିଷ ଯାହା ଆଶା କରେ,

ସେଇଟା କେବେ ସେ ପାଏନା ।

ଏବଂ

ଯାହା ସେ ପାଏ,

ସେଇଟା କେବେ ସେ

ଆଶା କରି ନ ଥାଏ ।

ନାୟକ : ତଥାପି

ଆମକୁ ବଞ୍ଚିବାକୁ ହେବ ।

ସ୍ୱା'କୁ ନେଇ,

ସ୍ୱା'ର ଭିତରେ ।

ନାୟିକା : ଆଜି ଭାଇ

ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ମଧ୍ୟରେ

ଆମର ଏତେ ଦିନର

ସବୁ ଅନୁଭବ,

attachment,

emotion,

sentiment,

ଭଲ ପାଇବା—

ସବୁକିଛିକୁ

ମିଛ ବୋଲି ପ୍ରମାଣ

କରି ଦେଇ

ସବୁ ଦିନ ପାଇଁ

ଭୁଲିଗଲା ।

ନାୟକ : ମୁଁ ମାନୁଛି,

ସବୁ ମିଛ ।

ଏ ପୃଥିବୀଟା ଇ ମିଛ ।

ନାୟିକା : ଏ ପୃଥିବୀରେ କେବଳ
ଏକମାତ୍ର ସତ୍ୟ ହେଉଛି
ରାମ ନାମ ସତ୍ୟ ହେଁ ।

ନାୟକ : ନା !
ଏଇ ରାମ ନାମ ସତ୍ୟ ହେଁ ବି ମିଛ ।

ନାୟିକା : ଭାଇର ଏଇ ଆକର୍ଷକ ମୃତ୍ୟୁରେ
ଆମ ଘରେ
ସମସ୍ତେ ଖୁବ୍ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଛନ୍ତି ।

ନାୟକ : ମୁଁ ଜାଣିବାରେ
ଦେହଟା ଇ କେବଳ ସତ୍ୟ !

ନାୟିକା : ଜୀବନଟା ତା'ର ବୃଥା ହେଇଗଲା ।

ନାୟକ : ଦେହର ସ୍ଥିତି ବିନା
ପୃଥିବୀର କିଛି ମାନେ ହୁଏନା !

ନାୟିକା : ପୃଥିବୀର ଅନେକ ଅନୁଭବ...
ଅନେକ ଉପଲବ୍ଧି ତା' ପାଇଁ
ବାକି ରହିଗଲା ।

ନାୟକ : ଦେହର ଦାହଟା ଇ
ଜୀବନର ସବୁଠୁ ବଡ଼ ଉପଲବ୍ଧି !

ନାୟିକା : ତା' ଉପରେ ଆମ ପରିବାରଟା
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ଭର କରୁଥିଲା ।

ନାୟକ : କିନ୍ତୁ...
ଚରିତ୍ର,
ନ୍ୟାୟ,
ପୁଣ୍ୟ,
ଧର୍ମ
'ଇତିଆଦି ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ାକ ଉପରେ
ମୃତ୍ୟୁ କେବେହେଲେ ନିର୍ଭର
କରେନା ।

ନାୟିକା : ଏଇ ପରିସ୍ଥିତିରେ
ମୋର କିଛି ଗୋଟାଏ
କରିବା ଦରକାର ।

ନାୟକ : ବରଂ
ଜୀବନକୁ ଉପସ୍ମେରଣ କରି
ଅଭିଳାଷରେ ପୂର୍ଣ୍ଣତା ଆଣି
ମୃତ୍ୟୁ ପାଇଁ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା ଉଚିତ୍ !

ନାୟିକା : ତମେ ମତେ
ନିର୍ଭର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି
ଦେଇ ପାରିବ ?

ନାୟକ : ଦୁହେଁ
ହାତରେ ହାତ ମିଳେଇ
ଯେତେବେଳେ ଏତେ ବାଟ
ଆଗେଇ ଆସିବେଁ,
ଦୁହେଁ
କାନ୍ଧରେ କାନ୍ଧ ମିଳେଇ
କ'ଣ ବାକିତକ ବାଟ
ଆଗେଇ ଯାଇପାରିବାନି ?
ମୁଁ ସତ କହୁଛି,
ଏଇଟା ଆଦୌ ମୋର
ଭାବପ୍ରବଣତା ନୁହେଁ ..
ଆମ ଭଲ ପାଇବାର
ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ବି ନୁହେଁ ।
ବରଂ
ଏଇଟା ହେଉଛି
ଗୋଟାଏ ଶବ୍ଦର
ଶେଷ ନିଶ୍ୱାସର
ଅନ୍ତ ଅନୁରୋଧ !

ନାୟିକା : ଓଃ.....!

ମତେ କିନ୍ତୁ ଭୟ ଲାଗୁଛି ।

ମୋ ଦେହ

ଶୀତେଇ ଉଠୁଛି ।

(ସାମାନ୍ୟ ରହୁ)

ଶୁଶାନକୁ ନେଇ

ସେମାନେ ବୋଧେ

ଭାଇର ଶବଟାକୁ

କାଠର ବିଛଣାରେ

ଶୁଆଇ ଦେଉଛନ୍ତି ।

ନାୟକ : ତମେ ବରଂ

ମୋ ଖଟରେ ଟିକେ

ଆରାମରେ ଶୋଇପଡ଼ ।

ନାୟିକା : ଶୀଘ୍ର ଶେଷ ହେଇଯିବ ବୋଲି

ଶବଟା ଦେହରେ

ଦିଅ ଢଳା ହେଉଛି ।

ନାୟକ : ଆଃ...

ତମ ଦେହରେ କେତେ ବାସ୍ନା !

ନାୟିକା : ଏଇ ତ...

ଶବ ମୁହଁରେ

ନିଆଁ ଦିଆ ହେଉଛି ।

ନାୟକ : ଆଃ...!

ନାୟିକା : ନିଆଁରେ

ହୁଏତ

ଶବଟାର

ଆଖି ଫୁଟି ଗଲା ।

ନାୟକ : ତମ ଆଖିରେ କିନ୍ତୁ

ଅନେକ ସ୍ମୃତି !

ନାୟିକା : ଦେଖୁଛୁ,
 ଶବ୍ଦଟାର
 ଦେହ ସାରା
 ନିଆଁ ମାଡ଼ି ଯାଉଛି ।

ନାୟକ : ଅଥଚ
 ତମ ଦେହର
 topography
 ଖୁବ୍ ବିସ୍ମୟକର !

ନାୟିକା : ଆ...
 ନିଆଁର
 ଲେଲିହାନ ଶିଖା ମଧ୍ୟରେ
 ଶବ୍ଦଟା
 ଅଦୃଶ୍ୟ ହେଇ ଯାଉଛି ।

ନାୟକ : ମୁଁ ବି
 ମୋ ଦେହରେ
 ତମର ଦେହକୁ
 ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ
 ଘୋଡ଼ାଇ ଦେବି !!!

(ଉଭୟଙ୍କ
 ଘନ ଘନ
 ଘର୍ମିତ
 ସଂଘର୍ଷ)

[ଅନ୍ତକାର]

ଚତୁର୍ଥ : ଉତ୍ତର ଅଗୀତ

[ଅବଳମ୍ବେ
ତୃତୀୟ ଜୋନ୍‌ରେ
ଆଲୋକ
ପ୍ରବେଶ କରିଛି ।
ପୁନଶ୍ଚ
ଅନ୍ୟ ଏକ
ପରିବେଶ ।
ନାୟକ ଜଣେ
ଅପରାଧୀଙ୍କ ଭଳି
ମାରବରେ
ହୁଡ଼ା ହୋଇଛି ।
ରାଗ, ଦୃଶ୍ୟ,
ଅବଶ୍ୟାସ,
ନିରୁପାୟ,
କଂକର୍ତ୍ତବ୍ୟବମୁଦ୍
ଇତ୍ୟାଦିରେ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ
ନାସ୍ତିକାର ପିତା
ପଦଗୁଳନା
କରି ଚାଲିଛନ୍ତି ॥
ପରିବେଶରେ
ପରିବର୍ତ୍ତନ ମାତ୍ରେ
ସାଇକ୍ଲୋରାମାର
ଆଲୋକ ମଧ୍ୟ

ବାଇଗିଣୀ ରଙ୍ଗରେ
 ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଛି ।
 ତତ୍ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
 କମ୍ପୋଜିସନ୍
 ଏକ ଭିନ୍ନ ଚିତ୍ର
 ଅଙ୍କନ କରି
 ଅନ୍ୟ ଏକ
 କୋଠାଘର
 ସୂଚନା ଦେଇଛି ।
 ସମାନ୍ତରରେ
 ବାମରୁ ରହିଛନ୍ତି-
 ଉପନାୟକ,
 ଉପନାୟିକାର ପତି,
 ପ୍ରଥମ ଶିଷ୍ୟ,
 ନାୟିକା,
 ଦ୍ୱିତୀୟ ଶିଷ୍ୟ,
 ଗୁରୁଦେବ
 ଓ ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ ॥]

ନାୟିକାର

ପିତା : ମୁଁ ପରୁଷ୍ଟିତ...

କୋଉ ସାହସରେ

ତମେ ଏ ସବୁ କାନ୍ଦୁ

କରି ପାରିଲ ?

ମୋର ଘରକୁ ଆସି

ଶେଷରେ ମୋର ଘର ଭିତରେ...

କ'ଣ ବୋଲି ତମେ ଭାବିବ ନିଜକୁ ?

ମୁଁ ତମକୁ ନେଇ

ଆନାରେ ଦେବି,

ଜେଲ୍ ପଠେଇବି ।

ମୁଁ କେବେହେଲେ ଏ ସବୁ

ବରଦାୟ୍ କରି ପାରେନା !

ନାୟକ :

(ନରବ)

ପିତା : ରୁପ୍ କାଇଁକ ?

କୁହ—

ନାୟକ : ମୁଁ...।

ମୋ କଥାଟା

ଭଲ ଭାବେ ନ ଶୁଣି...

ପିତା : କ'ଣଟା ତମେ ମତେ ଆଉ

ଶୁଣେଇବାକୁ ଚାହୁଁ ?

ତମେ ମୋ ଝିଅଟାର

କ'ଣ ଆଉ ବାକ ରଖିବ ?

ତମେ ଯୋଉ ଅପରାଧ କରିବ...

ଯୋଉ ପାପ କରିବ,

ତା'ର ଉପଯୁକ୍ତ ଶାସ୍ତି

ତମକୁ ମିଳିବା ଦରକାର ।

ନାୟକ : କିନ୍ତୁ

ମୁଁ ଜାଣିଶୁଣି କିଛି ..

ମୁଁ...

ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ଝିଅକୁ

ବାହା ହେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି ।

ପିତା : ଖୁବ୍ ଦୟା କରିବ

ମୋ ପ୍ରତି !

ଗୋଟାଏ ନିଶ୍ଚୟ ଝିଅର

ସରଳତାର ସୁଯୋଗ ନେଇ

ପ୍ରଥମେ ତା'ର ଇଚ୍ଛା

ବରବାଦ୍ କରିଦେଲ !

ତମର ଦୟାରୁ

ଅବବାହିତ ଝିଅଟା

ଅନ୍ୟସ୍ୱର୍ଗ ହେଇଗଲା !

ଆଉ ଶେଷରେ କହୁତ—
ତା'କୁ ବାହା ହେବାକୁ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି ।
ଶୁଭ୍ ଦୟା ତମର !

ନାୟକ : ନା,
ମାନେ...
ଆମେ ଦୁହେଁ
ବାହା ହେବୁ ବୋଲି
ଠିକ୍ କରି ସାରିବୁ ।

ପିତା : ଚୁପ୍ କର ।
କୋଉ ପରିଚୟ ନେଇ
ତମେ ମୋ ସାମ୍ନାରେ
ଏ କଥା କହି ପାରୁଛ ?
କ'ଣ ବା ଅଛି ତମର—
ଘର ଡାର,
ଜମିବାଡ଼ି,
ନା ସେଜଗାର ?
ହୁଅଟା କ'ଣ ମୋର
ଏଡ଼େ ଶସ୍ତା ପଡ଼ିବ ?

ନାୟକ : ଆପଣ ବରଂ
ମତେ ବୁଝିବାରେ
ଭୁଲ୍ କରୁଛନ୍ତି ।

ପିତା : ମୁଁ କଲ୍ପନାରେ ସୁଦ୍ଧା
ଭାବି ନ ଥିଲି—
ଶେଷରେ ତମେ ଏତେ ତଳକୁ
ଖସି ଯାଇ ପାରିବ...
ମୋ ବିଶ୍ୱାସରେ ବିଶ୍ୱ ଦେବ !
କେତେ ବିଶ୍ୱାସ
ମୁଁ ତମକୁ କରି ନ ଥିଲି ?

ମୁଁ ତମକୁ
ନିଜ ପୁଅ ଭଳି
ସ୍ନେହ ଦେଇଛି ।
ମୋ ପ୍ତୀ ବି ତ
ତମକୁ ଆଦର କରିଛି ।

ନାୟକ : ହଁ,
ଗୋଟାଏ ନିଃସହାୟ ଅନାଥର
ପରିଚୟ ନେଇ
ମୁଁ ଘୁରି ବୁଲୁଥିଲି ।
ହୋପାଏ ସ୍ନେହ ପାଇଁ...
ଟିକିଏ ମମତା ପାଇଁ
ମୁଁ ବ୍ୟାକୁଳ ହେଇ ଉଠୁଥିଲି ।
ହେଲେ ଏ ଘରେ
ମୁଁ ସ୍ନେହ ପାଇଛି,
ଆଦର ପାଇଛି;
ମମତା ପାଇଛି,
ସମ୍ମାନ ପାଇଛି !
ମୁଁ କେବେହେଲେ ଏଇଟାକୁ
ଅସ୍ୱୀକାର କରି ପାରିବିନି ।

ପିତା : ଘରେ ଆମେ
ନଅ ପ୍ରାଣୀ କୁଟୁମ୍ବ !
ଘର ବୋଇଲେ
ସମସ୍ତଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ଗୁଞ୍ଜିବା ପାଇଁ ବି
ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ ।
ପାକଲ ପତର ମୁଁ !
ରେଞ୍ଜିଗାର କରି
ପିଲ କୁଟୁମ୍ବ ମୁହଁରେ
ହଁଟା ଦାନା ଦେବା ପାଇଁ ବି
ମୋର ଚକ୍ତି ନାହିଁ !

ସ୍ତ୍ରୀ ମୋର
 ବଛଣା ଧରିବା ଦିନଠୁ
 ପିଲାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ
 ଚଢ଼କ ପଡ଼ିବ !
 ଦୁଃଖେ କଷ୍ଟେ
 ଶାଗ ପଖାଳ କରି
 ଚଳିଯିବା କଥା ।
 ଯୋଉ ପୁଅ
 ରୋଜଗାର କରୁଥିଲା,
 ଯାହା ଉପରେ
 ଭରସା ଥିଲା—
 ସେଇ ପତରକୁ ଆଣି କରି
 ସମସ୍ତେ ପାରି
 ହେଉଥିବୁ ବୋଲି
 ଭାବିଲା ବେଳକୁ
 ଦଇବ ସହିଲା ନାହିଁ ସେ
 ତା'କୁ ବି ବୁଝାଇ ଦେଲା ।
 ଆଉ ଶେଷରେ
 ହିଅ ମୋର ପଣ କରିଥିଲା—
 ଏକେଲା ରୋଜଗାର କରି
 ସବୁକୁ ପୋଷିବ ।
 ହେଲେ ସେତକ ବି ଆଜି...

ନାୟକ : For God sake...

ଅନ୍ତତଃ
 ଶେଷ ଥର ପାଇଁ
 ମତେ ବିଶ୍ୱାସ
 କରନ୍ତୁ—
 ମୁଁ କୌଣସି ଶଠ ନୁହେଁ,
 ପ୍ରତାରକ ନୁହେଁ ।

ମୁଁ ସ୍ତ୍ରୀକାର କରୁଛି,
 ମୁଁ ଯାହା କରିବି
 ସେଇଟା ହୁଏତ ଭୁଲ୍,
 ଗୋଟାଏ ସାଫାତିକ ଭୁଲ୍ !
 କିନ୍ତୁ ତା' ବୋଲି
 ଗୋଟାଏ ଭୁଲ୍‌ର
 ସଂଶୋଧନ କରିବାକୁ ଯାଇ
 ଆଉ ଗୋଟାଏ
 ଭୁଲ୍ କରିବାକୁ
 ଆପଣ କାହିଁକି
 ମତେ ବାଧ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ।

ପ୍ରିୟା : ଓଃ !

ଏ ସବୁ ଚିନ୍ତା କଲବେଳକୁ
 ମୋ ମୁଣ୍ଡ ଭିତରେ
 ସବୁ ଯେମିତି
 ଗୋଲମାଲ ହେଇ ଯାଉଛି ।

ନାୟକ : ଆମେ ଦୁହେଁ

ପରସ୍ପରକୁ ଭଲ ପାଉଁ...

ଖୁବ୍ ଭଲ ପାଉଁ ।

ଜଣେ ଅନ୍ୟ ଜଣଙ୍କୁ ଛୁଡ଼ି

ଆମେ କେବେହେଲେ

ବଞ୍ଚି ପାରିବୁନି ।

ମୁଁ କଥା ଦେଉଛି,

ତା'ସହ

ମୁଁ ବି ଏ ଘରର...

ଏ ପରିବାରର ଦାୟିତ୍ବ ଭୁଲାଇବି ।

ମୁଁ ବି ଆପଣଙ୍କ ଭିତରୁ

ଜଣେ ହେବାକୁ ଚାହେଁ ।

ଆପଣ ମତେ ନିଜର କରି ନିଅନ୍ତୁ...

ଖୁବ୍ ଆପଣାର କରି ନଅନ୍ତ ।

ମତେ ନିରାଶ କରନ୍ତୁନି ।

ପିତା : ମୁଁ ମାନ୍ବୁତି,

ତମେ ଦୁହେଁ ଜଣେ ଅନ୍ୟ ଜଣଙ୍କୁ

ଭଲ ପାଉଛ,

ଦୁହେଁ ମିଶି ହସ ଖୁସିରେ

ଘର-ଫସାର ଗଢ଼ିବାକୁ ଚାହୁଁଛ ।

ବେଶ୍ ଭଲ କଥା ।

ମୁଁ ବି ଖୁସି...ଖୁବ୍ ଖୁସି ।

ସତ କହିବାକୁ ଗଲେ

ତମ ଦୁହିଁଙ୍କ

ବାହାଘରକୁ ମୁଁ ଆଦୌ

ବିରୋଧ କରୁନି ।

ଝିଅ ମୋର ରାଜି ଖୁସିରେ ବାହା ହବ ।

କୌଣସି ଚନ୍ଦ୍ରା ନାହିଁ,

କୌଣସି ଦଳ ନାହିଁ,

ବୋଝ ବୋଲି କିଛି ନାହିଁ ।

ଏଥୁରେ କୋଉ ବାପ ଅବା

ଖୁସି ନ ହେବ ?

ନାୟକ : ଆପଣ...

ପିତା : ହେଲେ ଠିକ୍ ସେମିତି

ଜଣେ ବାପର ପରିବାର ପ୍ରତି

ଅନେକ ଦାୟିତ୍ବ ଥାଏ,

ଅନେକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ରହିଥାଏ;

ଜଣେ ପୁଅର ବି

ସେମିତି କିଛିଟା ଥାଏ ।

ତେଣୁ

ତମର ବି କିଛିଟା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ

ରହିଛି ।

ନାୟକ : ମୋର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ?

ପିତା : ତମର ଏଇ

inter-cast ବାହାଘର ଫଳରେ

ଛୋଟ ଏଇ ସହରଟିରେ

ଘର କରି ଚଳିବାଟା

ଆମ ପକ୍ଷେ ଧୀରେ ଧୀରେ

ଅସମ୍ଭବ ହେଇପଡ଼ିବ ।

ଦାଣ୍ଡ ଲୋକେ

ଆମ ଆଡ଼କୁ ଆଖୁଠି ଦେଖେଇ

ବାର କଥା କହିବେ ।

ପିଲାଗୁଡ଼ାକଙ୍କର ସ୍କୁଲ ଯିବା

ବନ୍ଦ ହେଇଯିବ ।

ଝିଅଗୁଡ଼ାକ ଆଉ

ବାହା ହେଇ ପାରିବେନି ।

ନାୟକ : ନା... !!

ପିତା : ମୁଁ ଗୋଟାଏ ବାପ !

ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କ କବର ଉପରେ

ତମ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନ

ସୁଖ-ସଂସାରର ସ୍ବପ୍ନ-ମହଲ

ଗଢ଼ି ଉଠୁ,

ଏଇଟାକୁ ମୁଁ କେଦେହେଲେ

ସମର୍ଥନ କରି ପାରେନା...

ସ୍ବୀକୃତି ଜଣେଇ ପାରେନା !!

ନାୟକ : ନା...ନା...ନା !!!

[ଅନ୍ତକାରି]

ପଞ୍ଚମ : ପୁନଶ୍ଚ ବର୍ତ୍ତମାନ

[ହଠାତ୍
ଚତୁର୍ଥ ଜୋନ୍
ଆଲୋକିତ ହୋଇଛି ।
ପୁଣି ପରିଚିତ
ସାଧାରଣ ସ୍ଥାନର
ପରିବେଶ ।
ଉପସ୍ଥିତ
ଆବେଗସିନ୍ଧୁ
ନାୟକ
ଏବଂ
ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଧରି
ମରବରେ
ନାୟକର
ଉପାଖ୍ୟାନ
ଶୁଣି ଶୁଣିଥିବା
ଉପନାୟକ ।
ଦୂରରେ
ସ୍ବ-ଭଙ୍ଗୀ ସହ
ଛଡ଼ା ହୋଇ
ରହୁଛନ୍ତି
ନିଶ୍ଚଳ ଭୃତ୍ୟ ସ୍ବରୂପ ॥

ସ୍ବାଇକ୍ଳୋରମା •
ମାନ ଆଲୋକରେ
ଆଲୋକିତ ।

କମ୍ପୋଜିସନ୍ ମଧ୍ୟ
 ପୁଷ୍ପ ସ୍ମୃତି
 ସାଧାରଣ ସ୍ଥାନର
 ପ୍ରତୀକ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି ।
 ଓମାନୁସ୍ମରେ
 ବାମରୁ ପୁଷ୍ପଭଳି
 ଅବଶିଷ୍ଟ କରିଛି
 ସ୍ବ ସ୍ବ ସ୍ଥିତିରେ
 ରହିଛନ୍ତି ।
 କେବଳ
 ନାୟିକାର ପିତା
 ନାୟିକାର
 ପଶ୍ଚାତ୍ତରେ
 ଛଡ଼ା ହୋଇ
 ଏକ ସଙ୍କେତଧର୍ମୀ
 ବଳୀଶ୍ବର
 ପ୍ରମାଣ ଦେଇଛନ୍ତି ॥]

ନାୟକ :
 (ପ୍ରାୟତଃ
 ଚିନ୍ତାର
 କରି ଉଠି)

ନା !
 ମୁଁ ବି କେବେହେଲେ
 କାହାର କବର ଉପରେ
 ନିଜ ଭବିଷ୍ୟତର ମହଲ
 ଗଢ଼ିବାକୁ ଚାହେଁନା !!

ଉପନାୟକ : କ'ଣ ହେଲା... ?
 ତମେ ହଠାତ୍ ଏମିତି
 ଉତ୍ତେଜିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲ ଯେ... ?

ନାୟକ : ଏ... ?
 ଓଁ... !

[ନମସଃ
ପଞ୍ଚମ ଜୋନ୍
ଆଲୋକିତ ହୋଇଛି ।
ନାୟକ
ଧୀରେ ଧୀରେ
ସେହି ଦିଗକୁ
ଗତି କରୁଛି ।]

ନାୟକ : ମୋ ରକ୍ତରେ ରକ୍ତରେ ବୋଧେ
ଝଡ଼ ସୃଷ୍ଟି ହେଇ ଚାଲିଥିଲା ।
ସେ ଝଡ଼...
ଶେଷ ହେଇ ଯାଇଛି ।
ଗୋଟାଏ ଗଣ୍ଡାର କ୍ଷତ ନେଇ
ମୁଁ ଚାଲି ଆସିଥିଲି—
ଏଠିକି...
ଅନେକ ଦୂରକୁ...
ଅନେକ ଦିଗରୁ ବ୍ୟବଧାନ ଡେଇଁ !

(ବସିଛି)

ଉପନାୟକ :

(ନାୟକ

ନିକଟକୁ ଆସି)

ମୁଁ ଶ୍ରବୁତି,
ତମର କିଛିଟା ବିଶ୍ରାମ ଦରକାର !
Now let's relax !

ନାୟକ :

(ଫାର୍ସ୍‌ଭାଷା)

Yes, relax !

[ଇତି ମଧ୍ୟରେ
ଉତ୍ତର ଜୋନ୍‌ରୁ
ଆଲୋକ
ଅପସରି ଯାଉଛି ॥ .

ଅଳ୍ପ କେତୋଟି
 ମୁହୂର୍ତ୍ତକୁ
 ଅତିକ୍ରମ
 କରିବା ପାଇଁ
 ହଠାତ୍
 ନାୟକ
 ଓ
 ଉପନାୟକ
 ନିଶ୍ଚଳ
 ହୋଇ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ॥]

ଚୂଷାୟ ପୁରୁଷ :
 (ନିଶାହସ୍ତ ଭଙ୍ଗୀରେ
 ହସି ହସି
 ପ୍ରବେଶି)

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ !
 ବର୍ତ୍ତମାନ ବି ଦୁହେଁ ଚାଉଁଛନ୍ତି !

ଦୁହେଁ :
 (ସନ୍ଦିଗ୍ଧ
 ହୋଇ ଉଠି)

ନା...!!

ଚୂଷାୟ ପୁରୁଷ : ତା'ହେଲେ...?

ଓ...!

ବୁଝିଲି ।

ବୋଧେ relaxର ଯୋଜନା ?

ଦୁହେଁ : ହଁ ॥

ଚୂଷାୟ ପୁରୁଷ :
 (ହସିଉଠି)

ବେଶ୍ ତ...।

Yes friends, relax !

But relax with drink !

ଦୁହେଁ : Drink ?

ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ : ଆପଣ କହନ୍ତୁ—

Don't drink !

ଏବଂ ମୁଁ କହେ—

Alone !

ଅର୍ଥାତ୍

Don't drink alone !

ଦୁହେଁ :

(ହସିଉଠି)

ଚମକାର !

ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ : ହସନ୍ତୁ...

ଶୁବ୍ ହସନ୍ତୁ...

ଠିକ୍ ଏମିତି ମନଖୋଲି ହସନ୍ତୁ !

ଜୀବନରେ ହସିବାକୁ

ମଣିଷକୁ ଶୁବ୍ କମ୍ ସମୟ ମିଳେ !

ତେଣୁ...

ସମୟକୁ ନଷ୍ଟ ହେବାକୁ ଦିଅନ୍ତୁନି !

(ହସି ଉଠିଛନ୍ତି)

ଦୁହେଁ :

(ହସି ହସି)

ତା' ପରେ... ?

ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ : Cheers .. !

(ହସି ଚାଲିଛନ୍ତି)

ଦୁହେଁ : ଏବଂ ତା' ପରେ... ?

ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ : ହଠାତ୍ hang over !

Baby elephant walk !

Like this....

(ହାତ ଚାଲିବାର

ଭଙ୍ଗୀ କରନ୍ତି)

ଦୁହେଁ :

(ହସି ହସି)

ବେଶ୍ ତ... !

କିନ୍ତୁ ମହାଶୟ,

ତା' ପରେ କ'ଣ ହେବ

ଆପଣ ଚିନ୍ତା କରିଚନ୍ତି ?

ଭୂଞ୍ଜୟ ପୁରୁଷ : ଥରେ ଜୀବନକୁ

ଉପଭୋଗ କରି ଶିଖିଲେ

ଚିନ୍ତା,

ଦୁଃଖ,

ବିରକ୍ତି,

ଯନ୍ତ୍ରଣା—

ଏ ସବୁ କିଛି

ଅନୁଭବ କରି ହୁଏନି ।

ଦୁହେଁ : ଆପଣଙ୍କ ପାରଣାଟା ଭୁଲ୍ ।

ନାୟକ : କାରଣ,

ମୁଁ ବୁଝିବି—

ଜୀବନଟା ଠିକ୍ ଜୀବନ ନୁହେଁ ।

ଏବଂ

ଉପଭୋଗଟା ବି

ଅନେକ ସମୟରେ

କେବଳ ଗୋଟାଏ ଉପହାସ,

ଉପଭୋଗ ନୁହେଁ ।

ତେଣୁ

ଆପଣଙ୍କ ପାରଣାଟା

ନିହାତି ଭୁଲ୍ ।

ଭୂଞ୍ଜୟ ପୁରୁଷ : Young friend !

ପାରଣା କେବେହେଲେ

ଭୁଲ୍ ବା ଠିକ୍ ହୁଏନି ।

ଏଇଟା ଗୋଟାଏ relative term !

ଧାରଣା ହେଉଛି

ପରିଷ୍କାର ପାଣି ଭଲ ।

ସ୍ୱା'କୁ ନେଇ

ଯୋଉ ପାସରେ ରଖିବ,

ସେ' ଠିକ୍ ସେଇ ଆକାର

ଆଉ ରଙ୍ଗ ଧାରଣ କରିନେବ ।

ଦୁହେଁ : ମାନେ...

ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ : ଏଇ ଧର,

ତମେ ଗୋଟାଏ ପାଞ୍ଚ ଧରି

ରସ୍ତାରେ ଯାଉଛ,

ତାକୁ ଦେଖି ଜଣେ ଭାବୁଛ—

ଶାନ୍ତିର ପ୍ରତୀକ ରୂପେ

ଉଡ଼େଇବା ପାଇଁ

ତମେ ପାଞ୍ଚଟିକୁ ନେଇ ଯାଉଛ ।

ହୁଏତ

ଠିକ୍ ସେତିକିବେଳେ

ଆଉ ଜଣେ ବି

ଭାବୁଥାଇ ପାରେ—

ପାଞ୍ଚକୁ ମାରି

ତା'ର ମାଂସ ଖାଇବା ପାଇଁ

ତମେ ତା'କୁ ନେଇ ଯାଉଛ ।

ଦୁହେଁ : ଠିକ୍ ତ... !

ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ : ଜୀବନଟା ବି ଠିକ୍ ସେଇଭଳି...

ଗୋଟାଏ relative term !

ତେବେ ..

ମୁଁ କିନ୍ତୁ ଆଉ

disturb

କରିବାକୁ ଚାହେଁନା ।

ମୁଁ ଆସୁଛି,
 ପୁଣି ଦେଖା ହେବ ।
 କିନ୍ତୁ ଜୀବନ ପାଇଁ
 wish କରିବାକୁ
 cheers କରିବାକୁ...
 କେବେହେଲେ ଭୁଲିବନି ।

(ହସି ହସି ପ୍ରସ୍ଥାନ)

[ତୃତୀୟ ପୁରୁଷଙ୍କୁ
 ଅନୁସରଣ କରି
 ନାୟକ
 ଓ
 ଉପନାୟକ
 ପ୍ରଥମ ଜୋନ୍‌କୁ
 ଆସିଛନ୍ତି ।
 ପଞ୍ଚମ ଜୋନ୍‌ରେ
 ଆଲୋକ .
 କ୍ଷୀଣତର
 ହୋଇ ଆସିବା ମାତ୍ରେ
 ପ୍ରଥମ ଜୋନ୍
 ଆଲୋକିତ ହୋଇଛି ।
 କର୍ମୋଜ୍ଞମନ୍ତରେ
 ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ
 ଦକ୍ଷିଣକୁ
 ଓ ନାୟିକାର ପିତା
 ବାମକୁ
 ଗତି କରି
 ଉଭୟ ଅନ୍ତମ ସ୍ଥିତିରେ
 ବଦିଶୁଣ୍ଠର
 ପ୍ରତୀକ ରୂପେ
 ସିଲହଟ୍
 ସୃଷ୍ଟି କରିଛନ୍ତି ॥]

ଉପନାୟକ : ତମେ ?

ନାୟକ : ହଁ, ମୁଁ !

ଉପନାୟକ : ଏବଂ ମୁଁ !

ନାୟକ : ମୁଁ ଏବଂ ମୁଁ !

ମୁଁ ଦୁହେଁ !

ଉପନାୟକ : ହଁ,

ମୁଁ ଦୁହେଁ !

ନାୟକ : ମୁଁ ବୋଧେ କିଛି କହୁଥିଲି...

ଉପନାୟକ : ହଁ,

ତମେ କହୁଥିଲି—

ତମ ଆଖିରେ ପ୍ରେମ ହେଉଛି...

ନାୟକ : ଆଦ୍ୟ ବସନ୍ତରେ ଫୁଟିଥିବା

ପ୍ରଥମ ପୁଲର କଅଁଳ ବାସ୍ନା !

ଉପନାୟକ : ଏବଂ

ପ୍ରେମର catastrophe ହେଉଛି...

ନାୟକ : ପ୍ରେମକୁ ନେଇ

କାହାରିକୁ

ହତ୍ୟା କରାଯାଇ ପାରେନା !!

[ହଠାତ୍ ଏକ

ଅହେତୁକ ଆବେଶର

ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ

ନାୟକ

ପଞ୍ଚମ କୋନ୍‌କୁ

ଗୁଲି ଆସିଛନ୍ତି ।

ପ୍ରଥମ କୋନ୍‌କୁ

ଆଲୋକ

ଅପସର ଯାଇ

ପୁନଶ୍ଚ

ପଞ୍ଚମ କୋନ୍‌କୁ

ଆଲୋକିତ କରିଛନ୍ତି ।]

ଉପନାୟକ :

(ହସି ହସି

ନାୟକଙ୍କ

ନିକଟକୁ ଆସି)

ଏଇଟା ଇ ସ୍ବାସ୍ତବକ ।

ନୂଆ କିଛି ଏଥିରେ ନାହିଁ ।

ନାୟକ : ମାନେ...

ଉପନାୟକ : ଯୁବକମାନଙ୍କ ଆଖିରେ

ପ୍ରେମ ହେଉଛି—

ଫୁଲର ବାସ୍ନା, ଉତ୍ସର୍ଗ,

romance,

ଆହୁରି କେତେ କ'ଣ...

ନାୟକ : ତା' ହେଲେ ପ୍ରୀତିମାନେ

ପ୍ରେମକୁ କ'ଣ ବୋଲି କହନ୍ତି ?

ଉପନାୟକ : ଅସ୍ବାବର ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ...

filling up the blanks !

ନାୟକ : ଏବଂ

ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରେମ ବି

ଉପନାୟକ : ତମେ ଏଇଟାକୁ

ପ୍ରେମ ବୋଲି ଇ କହିବ ।

କାରଣ, ପୁରୁଷ ଆଉ ସ୍ତ୍ରୀର

ସମ୍ପର୍କକୁ ନେଇ

ସାହିତ୍ୟ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ

କେବଳ ଗୋଟାଏ ଇ ଶବ୍ଦ

ସୃଷ୍ଟି କରି ପାରିଛି ।

ଏବଂ

ସେଇଟା ହେଉଛି—

ପ୍ରେମ !

ନାୟକ : ତା'ହେଲେ
ଆପଣ କ'ଣ
ପ୍ରେମ କରନ୍ତି ନ ?

ଉପନାୟକ :
(କେବଳ ହସି
ଉଠିଛନ୍ତି)

ନାୟକ : ଆପଣ ପ୍ରତିଦିନ ଏଠିକି
କାହିଁକି ଆସନ୍ତି ?

ଉପନାୟକ : ମୁଁ ଜାଣେ,
ମତେ ପ୍ରତିଦିନ
ଏଠି ଦେଖି
ତମ ମନରେ
କେମିତି ଗୋଟାଏ
ଧାରଣା ସୃଷ୍ଟି ହେଇଛି...

ନାୟକ : ମୋର ଧାରଣାକୁ
ଆପଣ ଭୁଲ୍ ବୋଲି
କହି ପାରିବେ ?

ଉପନାୟକ : ଏଇ ତ...
ସେଇ ତୃଣସ୍ତୁ ସ୍ପନ୍ଦନ
କହିଗଲେ —
ଧାରଣାଟା
ଗୋଟାଏ relative term !

ନାୟକ : କିନ୍ତୁ
ମୋର ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି—
ଆପଣ ପ୍ରତିଦିନ
ଏଠିକି
କାହିଁକି ଆସନ୍ତି ?

ଉପନାୟକ : କହୁଛି ।
ବର୍ତ୍ତମାନ ନ କହି
ଆଉ ଉପାୟ ନାହିଁ ।

ନାୟକ : ତା'ହେଲେ କୁହନ୍ତୁ—
 ଉପନାୟକ : ତମେ ଜଣକ ସହ
 ସମ୍ପର୍କ ତୁଟେଇ
 ଏଠିକି
 ଚାଲି ଆସିବ ।
 ଅଥଚ
 ମୁଁ ଆସିବି
 ଅନ୍ୟ ଜଣକ ସହ
 ସମ୍ପର୍କ ଯୋଡ଼ିବା ପାଇଁ ।

ନାୟକ : ସେ କ'ଣ ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରେମିକା ?
 ଉପନାୟକ : ପ୍ରେମିକା ?
 (ହସି ଉଠି)

ସତେରେ ଶ୍ରୀରାଜା ବି
 ଖୁବ୍ ଅଜବ ଧରଣର ।
 ଶରୀର ସୀମାରୁଡ଼ାକ
 କେତେ ସୀମିତ...
 କେତେ ସଂକୁଚିତ :
 ଏଇ ଧର,
 ଏଇ ପ୍ରେମିକା ଶରଣି ।
 ତମର ଜଣେ ପ୍ରେମିକା ଥିଲା ।
 ତା'କୁ ନେଇ
 ତମ ମନରେ ଗୋଟାଏ
 painting ଅଙ୍କା ହେଇଛି !
 ଯାହାକୁ ତମେ
 ମୋର ପ୍ରେମିକା
 ବୋଲି କହୁଛ,
 ତା'ର ବି ଗୋଟାଏ painting
 ମୋ ମନରେ
 ଆଜି ହେଇ ଯାଇଛି ।

କିନ୍ତୁ
 ଉଭୟ paintingsର
 canvas,
 colour
 ଆଉ brush ମଧ୍ୟରେ
 ହୁଏତ
 ଆକାଶ ପାତାଳର ପାର୍ଥକ୍ୟ
 ରହିଥାଇ ପାରେ ।
 ଅଥଚ
 ସମ୍ବୋଧନ ପାଇଁ ରହିବି
 ସେଇ ଗୋଟାଏ ମାତ୍ର ଶବ୍ଦ—
 ପ୍ରେମିକା !

ନାୟକ : ସେ ଯାହାହେଉ—
 ଆପଣ ତାଙ୍କର
 ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷରେ ରହିବନ୍ତି ?

ଉପନାୟକ :
 (ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ)

ହଁ,
 ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ !
 ଅନେକ ଦିନେ,
 କେତେଟା ବିଦିଷ୍ଟ
 ଏବଂ
 କିଛିଟା ଦୁର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରେ
 ଏଇ ମୋର ଦୀର୍ଘ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ !!

[ଅନ୍ତରାଳ]

ସଷ୍ଠ : ଅତୀତ

[ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ
ଦ୍ଵିତୀୟ ଜୋନ୍
ଆଲୋକିତ
ହୋଇଛି ।
ଅନ୍ୟ ଏକ
ପରିବେଶ ।
ହୁଏତ
ଅନେକ ବେଳୁ
ଉପନାୟିକାର ପତ
ଚନ୍ଦ୍ରାଗ୍ରସ୍ତ
ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି ।
ସନ୍ଦେହ,
ଦୃଶ୍ୟ
ଓ ଅବଶ୍ୟାସର
ଦ୍ଵିତୀୟ ଭିତରେ
ହଠାତ୍ ସେ
ଅଶନିଃଶ୍ଵାସୀ
ହୋଇ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ।
ତାଙ୍କ ପାଶ୍ଵର୍ରେ
ନିର୍ଜୀବ
ମୂର୍ତ୍ତି ଭଳି
ଉପନାୟକ
ଛୁଡ଼ା ହୋଇ
ରହିଛନ୍ତି ॥

ଭଜ ମଧ୍ୟରେ
 ସାଜକୋରମାର
 ଆଲୋକ
 ବାଇଗିଣୀ ରଙ୍ଗରେ
 ରୂପାନ୍ତର
 ହୋଇଛି ।
 କମ୍ପୋଜିସନରେ ମଧ୍ୟ
 ପରିବର୍ତ୍ତନ ସଫଳ
 ସିଲହଟରେ ଥିବା
 ଚରଣ ଗୁଡ଼ିକ
 କୌଣସି ଏକ
 ନିଷିଦ୍ଧ ସ୍ଥଳର
 ପରିସୀମାର
 ସଙ୍କେତ ଦେଇଛନ୍ତି ॥]

ଉପନାୟିକାର

ପଥ : ମୁଁ ତମକୁ
 କାହିଁକି ଫୁଟିକି...
 ଏତେ ବାଟ
 ଏଇ lake କୂଳର
 ଶେଷ ସୀମାକୁ
 ଡାକି ଆଣିଛି,
 ଜାଣିଛ ?
 କାରଣ,
 ଏଠି ସହରର
 ସେଇ ବ୍ୟସ୍ତତା ନାହିଁ ।
 ବ୍ୟବସାୟର ଚରକ୍ତି ନାହିଁ ।
 କାରଖାନାର ଚମିନୀ ଧୂଆଁରେ
 ଶ୍ମାସନ୍ନ ହେବାର
 କୌଣସି ଆଶଙ୍କା ନାହିଁ ।

ବିଶେଷ କରି
ମୋ ବଡ଼ସ୍ତ୍ର ପତ୍ନୀର
ଭୟଙ୍କର ଉପସ୍ଥିତି ଦ୍ଵାରା
କ୍ଷତାକୁ ହେବାର
କୌଣସି ସମ୍ଭାବନା ତ ନାହିଁ ।

ଉପନାୟକ : ଏ ଆପଣ କ'ଣ କହୁଛନ୍ତି ?

ପତି : ତମେ ଜାଣିଛ,
ଆଜି ମୁଁ ଏତେ ବଡ଼ ଗୋଟାଏ
Iron Casting କାରଖାନା...
ଏତେ ବଡ଼ ଗୋଟାଏ ବ୍ୟବସାୟର
Sole Proprietor
କେମିତି ହେଇ ପାରିବ ?

ଉପନାୟକ : ମୁଁ କେବଳ ଏତିକି ଜାଣେ,
ପିଲାଦିନେ
ଆପଣ ଆମ ଗାଁ ଝୁଲରେ
ପଡ଼ିଥିଲେ ।
ମୁଁ ଖୁବ୍ ଛୋଟ ହେଇଥିଲି ।

ପତି : ହଠାତ୍ ଦିନେ
ମୁଁ କାହାକୁ କିଛି ନ କହି
ଗାଁ ଛାଡ଼ି
କଲିକତା ଚାଲି ଆସିଲି ।
ଜୀବନ ସହ
ଅନେକ ଦିନ ଧରି
ମତେ ସଂଗ୍ରାମ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ।
କିନ୍ତୁ war timeରେ
କଷ୍ଟାକ୍ଷୟ କରି
ପ୍ରଚୁର ପଇସା
ସେଜଗାର କଲି...
ପ୍ରଚୁର !

ଆଉ ତା'ପରେ...
 ଏଇ କାରଖାନା ।
 ତା'ପରେ ଗୋଟାଏ
 Agricultural Firm !
 ତା'ପରେ ଲୁହା ଖଣି...
 ତା'ପରେ ମାଙ୍ଗାନିଜ...
 ତା'ପରେ ଫୋମାଇଟ୍...
 ତା'ପରେ...!!

ଉପନାୟକ : କିନ୍ତୁ

ଆଜି ମତେ

ଏ ସବୁ କହିବାର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ?

ପତି : କାରଣ,

ମୁଁ ପୁରୁଷର ଭାଗ୍ୟ

ଆଉ ନାରୀର ଚରଣ ଉପରେ

ଆଦୌ ବିଶ୍ୱାସ କରେନା !

ଉପନାୟକ : ପୁରୁଷର ଭାଗ୍ୟ

ଆଉ ନାରୀର ଚରଣ ?

ପତି : ହଁ,

ମୋର ଭାଗ୍ୟ,

ଆଉ ମୋ ସ୍ତ୍ରୀର ଚରଣ !

ଉପନାୟକ : ମୁଁ ଠିକ୍ ବୁଝି ପାରିଲିନି ।

ପତି : ମୁଁ ଯାହା ଥିଲି,

ଆଉ ଆଜି ଯାହା ହେଉଛି—

ସେଇ ବ୍ୟବସାୟନିଷ୍ଠ ନାଁ ଇ ତ

ଭାଗ୍ୟ !

ଅଥଚ ମୋର ସ୍ତ୍ରୀ—

Young,

educated,

progressive ବି !

ମୁଁ ଯାହା ଚାହୁଁଥିଲି,
ଆଉ ସେ ଯାହା ଚାହୁଁଛି—
ଏଇ ବ୍ୟବଧାନଟାର ନାଁ କିନ୍ତୁ
ବିଡ଼ମ୍ବନା !

ଏବଂ

ଏଇ ବିଡ଼ମ୍ବନା ହେଉଛି ତମେ !

ଉପନାୟକ : ମୁଁ ? !

ପତି : ହଁ,

ତମେ !

ତମେ,

ମୁଁ

ଆଉ ସେ—

ଆମକୁ ନେଇ

କେମିତି ଗୋଟାଏ

ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ତିଆରି ହେଇ ଯାଇଛି ।

ଧୀରେ ଧୀରେ

ଏଇ ସିଦ୍ଧାନ୍ତଟା

ମଜ୍ବୁତ ହେବାରେ ଲାଗିଛି !

ଉପନାୟକ : ନା ..!!

ପତି : କିନ୍ତୁ ମୁଁ ପଚାରିଛି—

ତମେ ଏତେ ଶୀଘ୍ର

କେମିତି ଭୁଲିଗଲୁ...

ଉପନାୟକ : ନା,

ମୁଁ ଭୁଲିନି ।

ସେ ଦିନ...

ବ୍ୟଥାର ପାହାଡ଼ଟାକୁ

ମୁଣ୍ଡରେ ଲଦି

ପୁଟିପାଥର

ପଥର ଚଟାଣ ଉପରେ ଚାଲି ଚାଲି

ମୋ ପାଦରୁ
 ଟୋପା ଟୋପା ରକ୍ତ ଝରୁଥିଲା ।
 ଗୋଡ଼ ଦି'ଟା
 ମୋ ନିଜର ବୋଝେ ବି
 ସମ୍ଭାଳି ନ ପାରି
 ଭାଙ୍ଗି ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ୁଥିଲା ।
 ହାତ ଦି'ଟା
 ଶୁଖିଲା ବାହୁଙ୍ଗା ଭଲ
 ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଝୁଲି ପଡ଼ୁଥିଲା ।
 ଜିଭଟା ଶୁଖି ଶୁଖି ଯାଉଥିଲା ।
 ମୁହଁ ମାଡ଼ି
 ତଳେ ପଡ଼ିଯିବାର
 ଠିକ୍ ପୂର୍ବ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ
 ଆପଣ ଇ ଆସି
 ମୋ କାନରେ
 ହାତ ରଖିଥିଲେ ।
 ମତେ ଠିକ୍
 ଚିହ୍ନି ପାରିଥିଲେ ।
 ମତେ ଡାକି ନେଇ
 ନିଜ firmରେ
 ଖଣ୍ଡେ ରୁକ୍ଷ ଦେଇଥିଲେ ।

ପତ୍ନୀ : କାରଣ,
 ମୁଁ ଜାଣିଥିଲି—
 ପଥର ଦେହରେ
 ଧକ୍କା ଖାଇ
 ଫେରିଥିବା ତେଜ...
 ଏବଂ
 ପୁଟୁପାଥ ଦେହରେ
 ଧକ୍କା ଖାଇଥିବା ମଣିଷ—

ଏ ଦୁହେଁ କେବେହେଲେ
 ଅବଶ୍ୟସ୍ତ ହେଇ ପାରିବେନି ।
 ମୁଁ ଠିକ୍
 ତମର ଭଳି ଜଣକୁ
 ଖୋଜି ବୁଲୁଥିଲି—
 ଶିକ୍ଷିତ...
 ଅଧିକ
 ସବୁକଥା
 ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ କେବଳ ଶୁଣିବାକୁ
 ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିବା
 ଜଣେ candidate !
 ମୋ establishmentର
 ଜଣେ Insider !

ଉପନାୟକ : ମୋ ପ୍ରତି ..

ଆପଣ
 ଅନେକ ଦୟା କରିଛନ୍ତି...
 ଅନେକ sympathy ଦେଖାଇଛନ୍ତି ।

ପତି : ଭାବୁଥିଲି

Factory....

business....

firmର

ଗହଳ ଭିତରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବା

ମୋ ପକ୍ଷେ ସମ୍ଭବ ହେଉନି ।

ମୋର ସ୍ତ୍ରୀ...

ଦରର ଚାରିକାଳ୍ପ ଭିତରେ

ଏକା ଏକା

ଶୁର୍ ବ୍ୟତିବ୍ୟସ୍ତ ହେଇ ପଡ଼ୁଛି ।

ତମେ ତା'ର

boredom ଦୂର କରିବ ।

ତା' ମନରେ ଫୁଲି ଦେବ ।
 ତା' ଲେଖାଲେଖିରେ...
 ସାହିତ୍ୟ-ଚର୍ଚ୍ଚାରେ
 ତା'କୁ ଟିକେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ।
 କୁଆଡ଼େ ଗଲା ବେଳେ
 ତା'କୁ ଟିକେ
 company ଦେବ ।
 ଅଥଚ...

ମୋର ଅନୁକମ୍ପା...
 ମୋର ଅନୁମତି...
 ମୋର ଅନୁପସ୍ଥିତି ..
 ସବୁ କିଛିର
 ସୁଯୋଗ ନେଇ ତମେ ମତେ
 ବେଶ୍ exploit କରି ପାରିବ !!

ଉପନାୟକ : ବରଂ ମୁଁ କହିବି
 ମୋର ଅସହାୟତା,
 ମୋର ବିବଶତା,
 ଆଉ ମୋର ନିରାଶତାର
 ସୁଯୋଗ ନେଇ
 ଆପଣ ଇ ମତେ exploit କରିବନ୍ତୁ ।

ପତି : ସେ ଯାହା ହେଉ,
 ମୁଁ ଆଜି
 ସ୍ୱା'ର ଗୋଟାଏ ମୀମାଂସା ଚାହେଁ ।

ଉପନାୟକ : ମୀମାଂସ !
 (ହସି ଉଠିଛନ୍ତି)

ପତି : ବନ୍ଦକର... !
 Stop it I say !

ଉପନାୟକ : ମୁଁ ଆଜି
 ଠିକ୍ ବୁଝି ପାରିବି,

ତମ ଭଲ ଗୋଟାଏ Capitalist

ନିଜର ବାହୁବଳ

ଆଉ ଚତୁରତା ଦ୍ଵାରା

ଅଜସ୍ର ସମ୍ପତ୍ତିର

ଅଧିକାରୀ ହେଇ ସାରିବା ପରେ

ତଳକୁ ତଳକୁ ଓହ୍ଲେଇ ଆସିଥିବା

ଜୀବନର ଶେଷ ପାହାଚରେ

ହୁଏତ ଗୋଟାଏ ଅଳ୍ପବୟସ୍କା

ସୁନ୍ଦରୀ ତରୁଣୀକୁ

ବାହା ହେଇ ପାରେ,

କିନ୍ତୁ

କେବେହେଲେ

ନିଃଶଙ୍କ ରହି ପାରେନା,

କେବେ ନୁହେଁ !!

ଏବଂ

ତମର ଏଇ ଶକ୍ତି,

ସମ୍ବେଦ, ଅବିଶ୍ଵାସ—

ସବୁ ମିଶି ପ୍ରମାଣ କରି ଦେଉଛି—

ତମେ ଗୋଟାଏ କାପୁରୁଷ !

ତମର କୌଣସି ପୌରୁଷ ନାହିଁ !

କୌଣସି ହୃଦୟ ନାହିଁ !!

ପତି : I say you shut up !!

ଉପନାୟକ : ଏ ଦୁନିଆଁରେ ବଞ୍ଚି ରହିବାର

ତମର କୌଣସି ଅଧିକାର ନାହିଁ !!

ପତି : You scoundrel....

traitor....

go to hell !!

Or

I shall kill you !!

[ଅନ୍ଧକାର]

ସପ୍ତମ : ଉତ୍ତର ଅତୀତ

[ଚନ୍ଦ୍ରଶାନ୍ତ
ତୃତୀୟ କୋନ୍
ଆଲୋକିତ
ହୋଇ ଉଠିବ ।
ପୁନଶ୍ଚ
ଭିନ୍ନ ଏକ
ପରିବେଶ ।
ଉପନାୟିକା
ଅନେକ ଅନେକ
ଆଶଙ୍କା ଓ
ଉଚ୍ଛ୍ୱାସର ସହ
ସମ୍ମୁଖକୁ
ପାଶ୍ଚାତ୍ କର
ସାମାନ୍ୟ ଦୂରରେ
ଛୁଡ଼ା ହୋଇ
ରହିଛନ୍ତି ।
ଠିକ୍ ଏତିକିବେଳେ
ଜ୍ଞାନ-ବ୍ୟର୍ଥ
ଉପନାୟକ
ପ୍ରବେଶ କରି
ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ ସହ
ବସିଛନ୍ତି ॥
ପରିବେଶରେ
ପରିବର୍ତ୍ତନ ମାତ୍ରେ
ସାଇକ୍ଲୋରମାର

ଆଲୋକରେ ମଧ୍ୟ
 ପରବର୍ତ୍ତନ ଦର୍ଶି
 ସବୁଜମା
 ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି ।
 ତତ୍ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
 କମ୍ପୋଜିସନ୍
 ଅନ୍ୟ ଏକ ଚିନ୍ତା
 ଅଙ୍କନ କରି
 ଭିନ୍ନ ଏକ
 କୋଂସର
 ଆଶ୍ୱସ ଦେଇଛି ।
 ସମାନ୍ୱୟରେ
 ବାମରୁ ରହିଛନ୍ତି—
 ନାସିକାର ପିତା
 ନାୟକ
 ପ୍ରଥମ ଶିଷ୍ୟ
 ଉପନାସିକାର ପତି
 ଦ୍ୱିତୀୟ ଶିଷ୍ୟ
 ଗୁରୁଦେବ
 ଓ ତୃତୀୟ ଗୁରୁଷ ॥]

ଉପନାସିକା : କ'ଣ ହେଲା ?

କିଛି ଖବର ପାଇଲା ?

ଉପନାୟକ : ନା !

ସବୁଠି କେବଳ

ଯେଇ ଗୋଟିଏ ଉତ୍ତର—

ନା !

ଅନେକ investigation କରାଗଲା...

ଅନେକ ଚେଷ୍ଟା କରାଗଲା ।

ଗତ ସାତ ଦିନ ହେଲା

ସମସ୍ତେ ସବୁଠି ତାଙ୍କୁ ଖୋଜୁଛନ୍ତି ।

ହେଲେ ସବୁ ବୃଥା,

ସମସ୍ତେ ବ୍ୟର୍ଥ ।

ଉପନାୟିକା : ସେ ସେଦିନ

ଘରୁ ଗୋଡ଼ କାଢ଼ି ଗଲାବେଳେ

ମୋ ମନକୁ କେଜାଣି କାଢ଼ିକ

ପାପ ହୁଇଥିଲା ।

କେମିତି ଗୋଟାଏ

ଅଶୁଭ ଝଡ଼ର ସଂକେତରେ

ମୁଁ ଭୟ ପାଇ ଯାଇଥିଲି ।

ଉପନାୟକ : ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଗକୁ ମୁଁ ବି ତାଙ୍କର

Programme ବିଷୟରେ

ଆଗରୁ କିଛି ହେଲେ

ଜାଣି ନ ଥିଲି ।

ହଠାତ୍ ତାଙ୍କ ସହ ମତେ ବି

ଯିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ।

କିନ୍ତୁ

ବାଟରେ ସେ ମତେ ଏକା ଏକା

ଫେରିଯିବାକୁ କହିଲେ,

ମୁଁ ତାଙ୍କ କଥା

କିଛି ବୁଝି ପାରିଲିନି ।

ରୂପରୂପ ଫେରି ଆସିଲି ।

ଉପନାୟିକା : ତା' ପରେ... ?

ଉପନାୟକ : କେତେ ଥର ମୁଁ ତମକୁ

ସେଇ ଗୋଟାଏ କଥାକୁ

ବୁଝେଇବି କହିଲି ?

ତା'ପରେ କ'ଣ ହେଲା

ମୁଁ ଜାଣିନି ।

ସେ ବିଷୟରେ

ମୁଁ କିଛି କହି ପାରିବିନି ।

ଉପନାୟିକା : ବାଟରେ ସେ କିଛି ତମକୁ

କହି ନ ଥିଲେ... ?

ଉପନାୟକ : ନା !

ଉପନାୟିକା : ନା,

ତମେ ସବୁ ଜାଣିଛନ୍ତି ।

ଅଥଚ

ମତେ କିଛି ଗୋଟାଏ ଲୁଚିଛି ।

ଉପନାୟକ : ତମର ମାନସିକ ଅବସ୍ଥାକୁ

ମୁଁ ଠିକ୍ ବୁଝିପାରୁଛି ।

ତମ ପ୍ରତି ମୋର

ଶୂନ୍ୟ ସହାନୁଭୂତି ରହିଛି ।

ଉପନାୟିକା : ତା'ହେଲେ କୁହ...

Please ...

ଦୟାକରି କୁହ !

ଉପନାୟକ : ମତେ ତମେ କହିବାକୁ

ବାଧା କରନା !

ମୁଁ ତମକୁ

କେବେହେଲେ

କହିପାରିବନି !

ଉପନାୟିକା : ତମକୁ ଯେମିତି ହେଲେ ବି

କହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଉପନାୟକ : ତମେ କେବେହେଲେ

ସହ୍ୟ କରି ପାରିବନି !

ଉପନାୟିକା : ମୁଁ ସବୁ ସହ୍ୟ କରିଯିବି !

ଉପନାୟକ : ସେ ତମ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ

ସନ୍ଦେହ କରୁଥିଲେ !

ଉପନାୟିକା : ନା...!

ଉପନାୟକ : ମୋର ବିଶ୍ୱସ୍ତତାକୁ

ଅବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିଲେ ।

ଉପନାୟିକା : ନା...!!

ଉପନାୟକ : କେବଳ ସେତିକି ନୁହେଁ,
ତମ ଆଉ ମୋ ଭିତରେ
ଗୁପ୍ତ-ପ୍ରଣୟ •
ମାନେ
କେମିତି ଗୋଟାଏ ପାପ-ସମ୍ପର୍କ
ରହିଛି ବୋଲି
ସେ ଧରି ନେଇଥିଲେ !

ଉପନାୟିକା : ନା...ନା...ନା !!!
ଏ ସବୁ ମିଛ !
ଏକଦମ୍ ମିଛ !!

ଉପନାୟକ : ଏବଂ
ସେଇଥିପାଇଁ ବୋଧେ
ସେ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିଛନ୍ତି !

ଉପନାୟିକା : ଆତ୍ମହତ୍ୟା...! ?
(କାନ୍ଦ ଉଠିଛନ୍ତି)

ଉପନାୟକ : ତାଙ୍କ ଭଲ
ଗୋଟାଏ Capitalist
ନିଜର ବାହୁବଳ
ଆଉ ଚତୁରତା ଦ୍ଵାରା
ଅଜସ୍ର ସମ୍ପତ୍ତିର
ଅଧିକାରୀ ହେଇ ସାରିବା ପରେ
ତଳକୁ ତଳକୁ
ଓହ୍ଲେଇ ଆସିଥିବା
ଜୀବନର
ଶେଷ ପାହାଚରେ ପହଞ୍ଚି
ହୁଏତ
ତମ ଭଲ ଗୋଟାଏ ଅଳ୍ପବୟସ୍କା
ପୁରୀ ଥିବା
ବାହା ହେଇପାରେ,

କିନ୍ତୁ

କେବେହେଲେ

ନିଶିଙ୍କ ରହି ପାରେନା !

ଉପନାୟକ : ତାଙ୍କ ଆଖିରେ...

ତାଙ୍କ ଆଖିରେ ଆଜି ମୁଁ ଗୋଟାଏ

ନଷ୍ଟ ଜନ୍ମର କଳଙ୍କ !

ଉପନାୟକ : ତମେ ନିଜ ପ୍ରତି

ଅନ୍ୟାୟ କରିବାକୁ ଯାଉଛ !!

ଉପନାୟକ : ମୁଁ କିନ୍ତୁ ବୁଝିଥିଲି—

ସୁନ୍ଦର ଏଇ ପ୍ରାନ୍ତର

ବୁଦ୍ଧିକୃଷ୍ଣ ପୁଷ୍ପିଥିବା

ନାଲି ନେଲି ପୁଲ ଭଳି

ଗୋଟାଏ ରଙ୍ଗୀନ,

ଅଥଚ

ସହଜ...

ମୁକୁ ଜୀବନ ।

କିନ୍ତୁ

ସେ ମତେ ବାଧ୍ୟ କରିଥିଲେ—

ଗୋଟାଏ କାତକର ଭିତରେ

ନିର୍ଜୀବ କଣ୍ଠେଇ ଭଳି

ଆଜୀବନ ଶୀତଦାସୀର ଭୂମିକା

ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ !

ମୁଁ ଆଉ ବି ବୁଝିଥିଲି—

ଛୋଟ ଏଇ ଲନ୍ଦର

ବୁଦ୍ଧିକୃଷ୍ଣ ଉଡ଼ି ବୁଲୁଥିବା

ଛୋଟ ଛୋଟ ପକ୍ଷୀଙ୍କ ସ୍ବନ ଭଳି

ଅନେକ କଅଁଳ,

ଅଥଚ

ମିଠା ମିଠା କାକଳ !

କିନ୍ତୁ

ମତେ ସେ ବାଧ୍ୟ କରିଥିଲେ—

ମାଦାଲ ପଥରର

ଏଇ ଚାରିକାନ୍ଥ ଭିତରେ

ନିଦାନ୍ ମୁଣି ଭଳି

ଯେତେ ସବୁ ନିଷ୍ଠୁର ଉପହାସ

ସହ୍ୟ କରିବାକୁ !

ଉପନାୟକ : ମୁଁ ତମକୁ ବୁଝିବି ।

ଅନେକ ବି ବୁଝେଇବି !

ଉପନାୟକା : ମୋର ନାଶ

ଚିହ୍ନର କରିବାକୁ ଚାହୁଁ ବି

କରିପାରିନି ।

ମୋର ମାତୃତ୍ବ

ଶ୍ବାସରୁଦ୍ଧ ହେଇ ଆସିବି ।

ଏବଂ

ଠିକ୍ ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ

ଦେଖା ଦେଇବ ତମେ !

ତମ ଭିତରେ

ମୁଁ ହଠାତ୍

ଆବିଷ୍କାର କରି ବସିବି—

ଅନେକ ପ୍ଳୁଟ୍...

ଅନେକ ସମ୍ଭାବନା ..

ଅନେକ ଅନେକ ସଂପର୍କକଥା !

ଉପନାୟକ : ବୋଧେ ସେଇଟା ଇ ଥିଲା

ମୋ ଜୀବନର ପ୍ରଥମ ସୌଭାଗ୍ୟ !

ଉପନାୟକା : ପ୍ରତ୍ୟେକ ନାଶର ଜୀବନରେ

ଠିକ୍ ଏଇଭଳି

ଜଣେ ଜଣେ ପୁରୁଷ ଆସନ୍ତି,

ଯେଉଁମାନଙ୍କ ପୁଣି...

ସ୍ବର୍ଗ...

ହୁଏତ ସାମ୍ନିକ—

ଆତ୍ମ-ପ୍ରତ୍ୟୟ ନ ଥିବା

ଗୋଟାଏ ନାଶ ମନରେ

ଗଭୀର ପ୍ରତ୍ୟୟ ଆଣିଦିଏ,

ତା'ର ଶୋଇ ରହିଥିବା ନାଶକୁ

ବେଇଦିଏ !!

ଆଜି ତମେ...

ଉପନାୟକ : ମୁଁ ସତ କହୁଛି,

ଅନେକ ଘର ବୁଲିବା ପରେ

ବ୍ୟର୍ଥତାର ପାହାଡ଼ରେ ଭାବନାନ୍ତ

ମୋ ଭଳି ଗୋଟାଏ କ୍ଳାନ୍ତ...

ଶ୍ରାନ୍ତ ମଣିଷର

ଏକମାତ୍ର ଲକ୍ଷ୍ୟସ୍ଥଳୀ ହେଉଛି ତମେ !

କେବଳ ତମେ !

ଉପନାୟିକା : ଏ ତମେ କ'ଣ କହୁଛ ?

ଉପନାୟକ : ମୁଁ ମାନ୍ଦୁଛି,

ଦିନେ ସେ ତମ ସିନ୍ଦ୍ବାରେ

ସିନ୍ଦୁରର

ଗାର ଟାଣି ଦେଇଥିଲେ ।

ଆଜି କିନ୍ତୁ...

ମୁଁ ତମ ମଥାରେ

ମୋ ରକ୍ତର

ଗୋଟାଏ ଲଲ୍ ଟୋପା

ଦେବାକୁ ଚାହେଁ !!

ଉପନାୟିକା : କିନ୍ତୁ...

ଉପନାୟକ : ତମ ଜୀବନର ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ପାଇଁ
 ସେ ନୁହେଁ...
 ମୁଁ ଇ ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ !
 ମୁଁ ଇ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ !!

ଉପନାୟିକା : ମତେ...
 ମତେ ଟିକେ
 ସମୟ ଦିଅ...
 ଦୟାକରି
 ଶେଷ ଥର ପାଇଁ
 ଆଉ ଟିକେ
 ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ଦିଅ !
 Please... !!

(ଉପନାୟକଙ୍କୁ
 ଆଶ୍ରା କରି
 ଅସହାୟତାବଶତଃ
 ତଳକୁ
 ଖସି ଆସିଛନ୍ତି)

[ଅନ୍ଧକାର]

ଅଷ୍ଟମ : ଏବଂ ଅକ୍ତମ ବର୍ତ୍ତମାନ

[ଠିକ୍

ସେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ

ଚରୁଥଁ ଜୋନ୍

ଆଲୋକିତ ହୋଇଛି ।

ପୁର ପରିଚିତ

ସାଧାରଣ ସ୍ଥାନର

ପରିବେଶ ।

ଉପସ୍ଥିତ :

ଆବେଗସ୍ଥିତି

ଉପନାୟକ

ଏବଂ

ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଧରି

ନୀରବରେ

ଉପନାୟକଙ୍କ

ଉପାଖ୍ୟାନ

ଶୁଣି ଚାଲିଥିବା

ନାୟକ ॥

ସାଇକ୍ଲୋରାମା

ନଳ ଆଲୋକରେ

ଆଲୋକିତ ।

କମ୍ପୋଜିସନ୍ ମଧ୍ୟ

ପୁର ପୂରିତ

ସାଧାରଣ ସ୍ଥାନର

ପ୍ରତୀକ

ସୃଷ୍ଟି କରିଛି ।

ସମାନ୍ୟରେ
 ସିଲହଟ୍ରେ
 ରହୁଛନ୍ତି-
 ନାହିଁକାର ପିତା,
 ଉପନାହିଁକାର ପତି,
 ପ୍ରଥମ ଶିଷ୍ୟ,
 ନାହିଁକା,
 ଦ୍ଵିତୀୟ ଶିଷ୍ୟ,
 ଗୁରୁଦେବ
 ଓ ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ ॥]

ଉପନାୟକ :
 (ପ୍ରାୟତଃ
 ଚିତ୍କାର
 କରି ଉଠି)

ସମୟ...ସମୟ...ସମୟ !!
 ଅପେକ୍ଷା କରିବାର ଯେଉଁ
 ମୋର ଆଉ ନାହିଁ...ନାହିଁ !!

ନାୟକ : ଆପଣ...ଆପଣ ବୋଧେ
 ଝୁଲୁ emotional ହେଇ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ।

ଉପନାୟକ : ଏ... ? ଓଃ... !

ହଁ ।
 ସୁା' ଭିତରେ
 ନଅ ମାସ ବିତି ଯାଇଛି ।
 ମୁଁ ତା' ଉପରେ
 ନିଜର ମାୟା ଜାଲ
 ବିଛେଇବାରେ ଲାଗିଛି ।
 ମୁଁ ଖୁବ୍ ଭଲ ଭାବେ
 ଉପଲବ୍ଧ କରି ସାରିଛି—
 ଅନେକ ଘୂରି ବୁଲିଥିବା
 ବ୍ୟର୍ଥତାର ପାହାଡ଼ରେ ଭାସିଯାନ୍ତି

ମୋ ଭଳି ଗୋଟାଏ କ୍ଳାନ୍ତ...

ଶ୍ରାନ୍ତ ମଣିଷର

ଏକମାତ୍ର ଲକ୍ଷ୍ୟ ସ୍ଥଳୀ ହେଉଛି—

ଏଇ ବିଭବଶାଳିନୀ ସୁଶ୍ରୀ ଚରୁଣୀର

ଦେହ ଆଉ ଧନର ଗନ୍ତାଘର !

ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ

ପ୍ରବୋଧନା ଜଣାଇବା ବାହାନାରେ

ତା'କୁ convince କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି—

ତା' ଜୀବନର ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ପାଇଁ

ସେଇ ପୃଷ୍ଠିପତି ନୁହେଁ,

ମୁଁ ଇ ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ !

ନାୟକ : କିନ୍ତୁ

ତାଙ୍କର ପତି...

I mean husband ?

ଉପନାୟକ :

(ହସେଇଁ)

ସେ ଆଉ

କେବେହେଲେ ଫେରିବେନି ।

ମୁଁ ସବୁଦିନ ପାଇଁ

ନିଷ୍ଠୁର ହେଇ ସାରିଛି ।

ନାୟକ : ଆପଣ କେମିତି ଜାଣିଲେ—

ସେ ଆଉ ଫେରିବେନି ?

ଉପନାୟକ : କାରଣ, ସେ ଦିନ

ଏକ ଅହେତୁକ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ

ଅନ୍ଧ ସନ୍ତର୍ପଣରେ

ମୁଁ ନିଜେ ଇ ତାଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରି

ତାଙ୍କର ଲସ୍‌ଟାକୁ

lake ଭିତରେ ଫିଙ୍ଗି ଦେଇଥିଲି !!

ନାୟକ : ହତ୍ୟା !!

ଉପନାୟକ : ହଁ ।

ପ୍ଲା'ର କୌଣସି ଚିହ୍ନ ନାହିଁ,
ବର୍ଣ୍ଣ ନାହିଁ,
ଗନ୍ଧ ସୁନ୍ଦା ନାହିଁ !

ନାୟକ : ତମେ---

ତମେ ତା'ହେଲେ
ଗୋଟାଏ ହତ୍ୟାକାରୀ !!
ଗୋଟାଏ murderer !!

ଉପନାୟକ : ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ !

ତମେ ଏମିତି
ଚିହ୍ନାର କରୁଛ କାହିଁକି ?

ନାୟକ : ଯେହେତୁ

ତମେ ଗୋଟାଏ ମଣିଷକୁ
ଜୀବନରେ ମାରି ଦେଇଛ
ଏବଂ
ଫେରୁ ହେଇ ଯାଇଛ !

ଉପନାୟକ : Too childish !

ଏଥିରେ ଏତେଟା
ଉତ୍ସାହ ହେବାର କିଛି ନାହିଁ ।

It's a very simple fact !

ଆମେ ଦୁହେଁ

କେହି କାହାରିକୁ ଚିହ୍ନିନା

ଅଥବା ଜାଣୁନା ।

ତମେ ମୋ ଆଗରେ

ଚମ କଥା କହିଲ,

ଏବଂ

ମୁଁ ତମ ଆଗରେ

ମୋ କଥା କହିଲି ।

And that's all !

ନାୟକ : ସେ ଯାହା ହେଉନା କାହିଁକି...
 ତମେ ଗୋଟାଏ ଜଣେ ପା'ପୀ !
 ଗୋଟାଏ ଭୟଙ୍କର ଅପରାଧୀ !!

ଉପନାୟକ : ତମେ ବି ଭୁଲି ଯାଅନି—
 ମୁଁ ହୁଏତ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ
 ହତ୍ୟା କରିବି,
 କିନ୍ତୁ ତମେ...
 ତମେ ଗୋଟାଏ ସମଗ୍ର ପରିବାରକୁ
 ହତ୍ୟା କରିବ !
 ତା' ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
 ଗୋଟାଏ ପଳାତକ...
 ଗୋଟାଏ escapist ସାଜ
 ଚାଲି ଆସି
 ନିଜେ ଇ ନିଜର ଖୁଣ୍ଟ କରିବ !
 ତେଣୁ
 ମୁଁ ଯଦି ଗୋଟାଏ ହତ୍ୟାକାରୀ,
 ତମେ ତା'ହେଲେ
 ଗୋଟାଏ ଆତ୍ମ-ହତ୍ୟା !!
 ଏବଂ
 Indian Penal Code ଦୃଷ୍ଟିରେ
 ଏଇ ଦୁଇଟା ଯାକ ହେଉଛି ଅପରାଧ !
 ତେଣୁ ତମେ ଆଉ ମୁଁ
 ଉଭୟେ ଅପରାଧୀ !!

ନାୟକ : ନା !
 ମୁଁ ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ
 ତମକୁ Police ହାତରେ
 hand over କରିବାକୁ ଚାହେଁ ।
 କୁହ, କ'ଣ ତମର ନାଁ ?

ଉପନାୟକ : ପବିତ୍ର... !

ନାୟକ : ପବନ...?

ମୋ ନାଁ ବି ତ ପବନ !

ତମେ ମିଛ କହୁଛ ।

ତମ ବାପାଙ୍କ ନାଁ କ'ଣ ?

ଉପନାୟକ : ସତ୍ୟ...!

ନାୟକ : ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ !

ତମେ କ'ଣ ମୋ ସହ

ଥିଆ କରୁଛ ?

ମୋ ବାପାଙ୍କ ନାଁ ସେ ସତ୍ୟ...!

କୋଉଠି ତମ ଘର ?

ଉପନାୟକ : ଫ୍ଲାଟ୍ ନମ୍ବର ପାଞ୍ଚ, ରୁରୁ ଡିନ୍ ।

ଟାଇପ୍ ଟୁ ।

ପୁନର୍ ଡ୍ରାନ୍ ।

ଭୁବନେଶ୍ୱର ।

ନାୟକ : ଅସମ୍ଭବ !

ଏଇ ଘରେ ତ

ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ରହୁଛି ।

Fraud.... !

Traitor...!!

ତମେ କେବଳ

ମୋର କଥାଗୁଡ଼ାକ

ମୋର ଆଗରେ

କହି ଚାଲିଛ !

ଏ ସବୁ ସେ

ମୁଁ ଜାଣେ...

ମୋର ପରିଚୟ !

ମୋର ଠିକଣା !!

ମୋର identification ...!!!

ଉପନାୟକ : ଚକ୍ରାର କରି କିଛି ଲଭି ନାହିଁ ।
 ମୁଁ ଯାହା କହିଲି,
 ସବୁ ସତ ।
 ମୁଁ ଜାଣିବାରେ
 ତମ ଆଉ ମୋ ଭିତରେ
 ବିଶେଷ କିଛି ତପାତ୍ ନାହିଁ ।
 ତପାତ୍ଟା ହେଉଛି
 କେବଳ ବୟସ—
 ଧର୍ମ କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷର ବ୍ୟବଧାନ !!

(ଅଛୁଆସ୍ୟ)

ନାୟକ : ନା...ନା...ନା... !!!

[ସାଇକ୍ଲୋରାମା
 ସମେତ
 ସମସ୍ତ ମଞ୍ଚର
 ଆଲୋକ
 ଲଲ୍ ରଙ୍ଗରେ
 ହୁଠାତ୍
 ରକ୍ତାକ୍ତ
 ହୋଇ ଉଠିବ ।]

(ପରମୁହୂର୍ତ୍ତରେ
 ଉତ୍ଥ୍ୟକ୍ତ ନାୟକ
 ଗ୍ରୋଡ଼
 ଉପନାୟକଙ୍କୁ
 ଆକ୍ରମଣ କରି
 ଗଳା ଚପି
 ତାଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିଛନ୍ତି)

[ଅନ୍ତକାର]

ନବମ : ଭବିଷ୍ୟତ

[ସାଇକ୍ଲୋପମାରେ
ଅନେକ ରଙ୍ଗର
ଆଲୋକର ବର୍ଣ୍ଣାଳୀ ।
କମ୍ପୋଜିସନ୍ର
ପ୍ରତ୍ୟେକ ଚରଣ
ଦୁଇ ହାତ
ପ୍ରଣୟ କରି
ଅସହାୟ
ଶୂନ୍ୟତାକୁ
ଆହ୍ୱାନ କରିଛନ୍ତି ॥

ମଞ୍ଚ ଶୂନ୍ୟ ॥
ଧୀରେ ଧୀରେ
ଗାୟୀର ସହକାର
ତୃତୀୟ ପୁରୁଷ
ଅଗ୍ରସର ହୋଇ
ମଞ୍ଚର
ସମ୍ମୁଖ ଭାଗକୁ
ଆସିବା ମାତ୍ରେ
ଫୁଟ୍ ଲାଇଟ୍‌ରୁ
ଆଲୋକର
ଏକ ଗଡ଼ ରେଖା ଆସି
ତାଙ୍କ ମୁଖମଣ୍ଡଳକୁ
ଅନ୍ତର୍ଲକ୍ଷିତ
କରିବ ॥]

କୃଷ୍ଣାୟ ସ୍ମରଣ :
(ଦର୍ଶକଙ୍କ ପ୍ରତି)

ଏଇ ବିଦ୍ରବଣର କିଛି କ୍ଷଣ ପରେ
ପୋଲିସ୍ ଆସି ସେଠି ପହଞ୍ଚି ଦେଖିଲେ—
ଜଣେ ଯୁବକର ମୃତ ଦେହ ତଳେ ପଡ଼ି ରହିଛି...!
A dead body of a youngman !!
ଏବଂ ତା' ପରିଚୟ ସକାଳେ
ସମ୍ବାଦ-ପତ୍ରର ଶେଷ ପୃଷ୍ଠାର
ଶେଷ କଲମ୍‌ରେ ଶେଷାଂଶରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା—
ଅଜ୍ଞାତ ଯୁବକର ଆତ୍ମହତ୍ୟା...!
**Suicide of an
unidentified youngman !!**

[ସମସ୍ୟା ମଧ୍ୟ ଅନ୍ଧକାର
ହୋଇ ଆସିବୁ ।
କମ୍ପୋଜିସନ୍‌ରେ ସ୍ୱବା
ସମସ୍ତ ଚରଣ
ସମବେତ କଣ୍ଠରେ
କହି ଉଠିବୁ—]

ସମସ୍ତେ : ପାପ—

ଯେତେ ଛୋଟ ହେଉ ପଛେ
ତାହା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ପାପ !
ଅପରାଧ—
ଛୋଟ ହେଉ ବା ବଡ଼ ହେଉ
ଶାସ୍ତି ହିଁ ତାହାର ପରିଣାମ !!

[ସମବେତ ଧ୍ୱଜ
ନେପଥ୍ୟରେ ପ୍ରତିଧ୍ୱଜିତ
ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
ଯବନିକାର ମଧ୍ୟ
ପତନ ଘଟିବୁ ॥]